

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE **SIRK**

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2016 - 2025

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk na roky 2016 - 2025
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Revúca, obec Sirk – ŠÚJ 526258
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2016 - 2025
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Sirk	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Okres Revúca
Región:	Ratková a okolie
Poloha:	48°37'07"S 20°06'04"V
Nadmorská výška:	404 m.n.m.
Rozloha:	18,35 km ² (1 835 ha)
Počet obyvateľov:	1 173 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	63,92 obyv./km ²
Nacionále	
PSČ	049 64
ŠÚJ	526258
EČV	RA
Tel. predvoľba	+421-58
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Sirk
	Sirk č.71
	049 64 Sirk
Web:	http://www.obecsirk.sk/
E-mail:	ocusirk@mail.t-com.sk, sekretariat@obecsirk.sk
Telefón:	058 / 4881373, 058/4881371
Fax:	-

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SIRK	12
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	12
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	17
2.4. DOPRAVA.....	20
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	23
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	27
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
2.8. BÝVANIE	35
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	37
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE.....	39
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	40
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	42
2.13. ŠPORT.....	42
2.14. KULTÚRA.....	42
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	44
2.16. STRAVOVACIE A REŠTURAČNÉ SLUŽBY	44
2.17. CESTOVNÝ RUCH	45
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014	46
2.19. SAMOSPRÁVA	46
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	47
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	48
3 SWOT ANALÝZY	48
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	50
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	51
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	52
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	53
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	54
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	55
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	55
3.8 KULTÚRA.....	56
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	57
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	58
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	59
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SIRK.....	60
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SIRK	66
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SIRK	67
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	70
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SIRK	76
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	77

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	77
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	78
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	79
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	79
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	80
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	81
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	82
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	82
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	83
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	83
6 MERATELNÉ INDIKÁTORY	84
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	84
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	85
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	86
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	86
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	87
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	87
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	88
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	89
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	89
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	90
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SIRK.....	92
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE SIRK.....	93
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	94
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	96
8 AKČNÝ PLÁN	97
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	97
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	99
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	100
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	102
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	103
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	105
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	107
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	108
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	109
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	110
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	111
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SIRK.....	113
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	114
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	114
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	116
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	117
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	118
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	120
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	121

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	123
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	124
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	125
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	126
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	127
10 ZÁVER	133
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	134

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk s výhľadom do roku 2025 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sirk sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Sirk, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk na roky 2016 - 2025
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného

vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Sirk je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **Územný plán obce**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**

- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

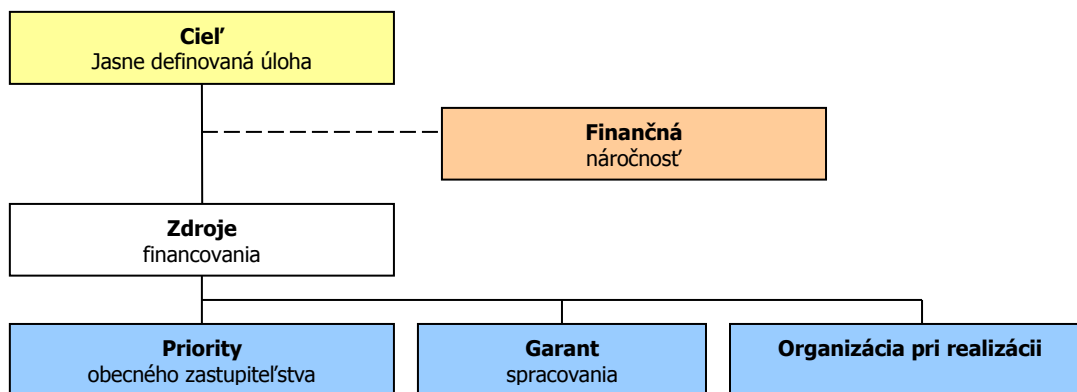
- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sirk je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Sirk. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

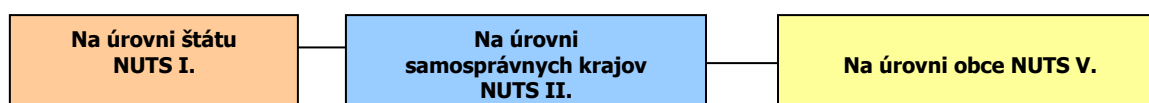
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združením zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sirk nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sirk boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Sirk má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	1a, 10 MH SR	1b, 3	EFRR, ESF
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF

			8,9,10,		
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Sirk integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Sirk 2016 - 2025 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR 2007 - 2016, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

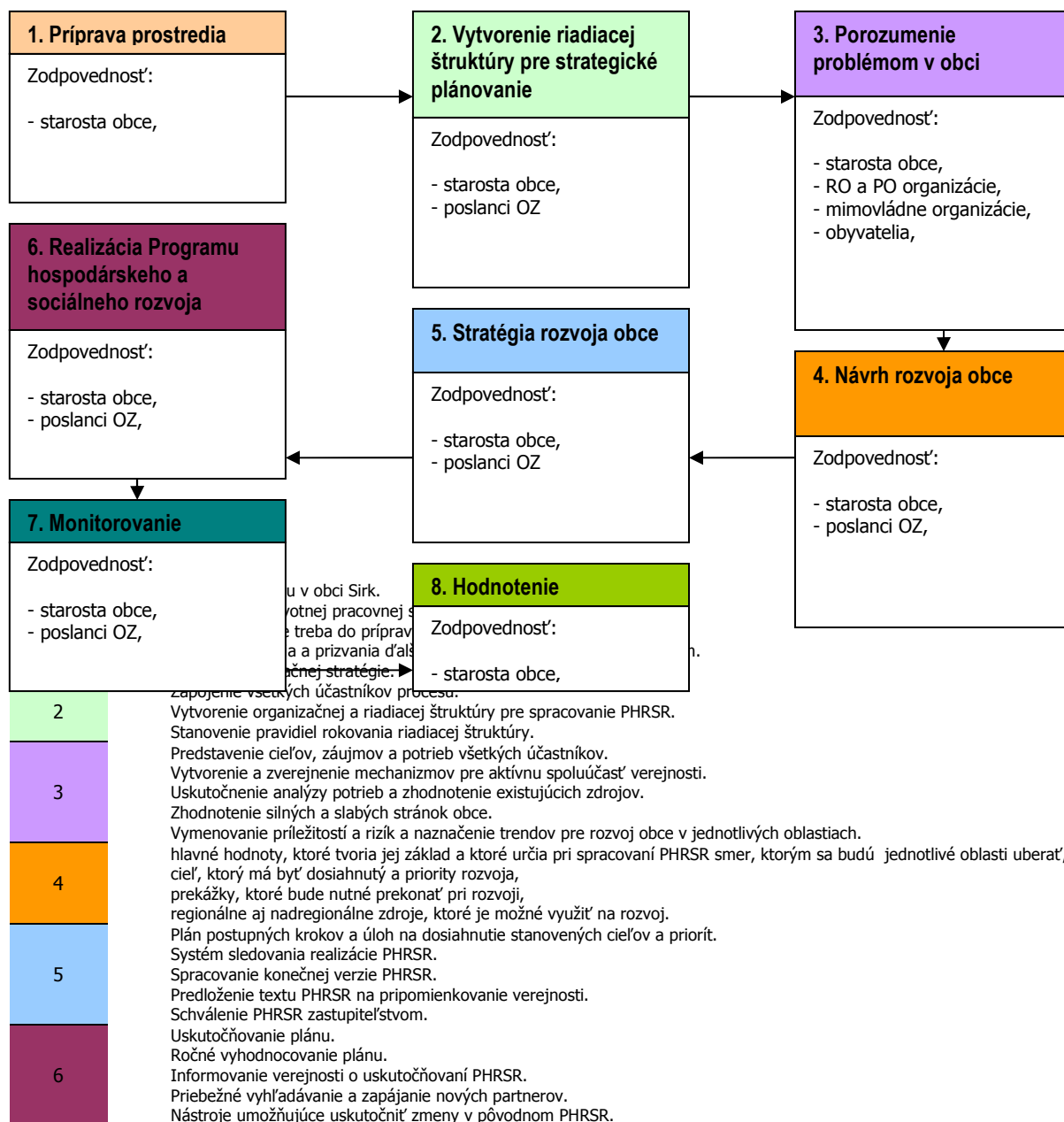
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk 2016 - 2025

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Revúca súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Sirk (k 31.12.2014)
Kód obce

526258

Názov okresu	Revúca
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	049 64
Telefónne smerové číslo	+421-58
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1421
Nadmorská výška obce - mesta v m	404
Celková výmera územia obce [km ²]	18,35
Hustota obyvateľstva na km ²	63,92
Zdroj: ŠÚ SR	

Nadmorská výška stredu obce je 404 m.n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je 63,92 obyvateľov / km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi stredne husto zaľudnené obce. Celková plocha katastra je 18,35 km².

2.1 HISTÓRIA OBCE

Sirk pod názvom Zirk z roku 1350 sa nachádza na rukopise, ktorý je uložený v Štátnom archíve v kaštieli Betliar. V slovenskom jazyku sa vyvinul názov „Sirkovce“. Sirk vznikol podľa názvu „SIRKA“ – „KENKÖ“ (horiaci kameň – po maďarsky). Písomná zmienka o obci pochádza z roku 1421, spomína sa ako Chyrk. V roku 1421, sa spomína Sirk ako drevorubačsko - banícka osada. Výborné polohové podmienky, veľké hory, husté pasienky, klíma a blízky nález železnej rudy na Železníku v roku 1427 predurčilo toto územie na budovanie osídliel. V roku 1427 vlastnili majetky pod Železníkom Bebekovci. Okolo roku 1440 boli tu husitské vojská, ktoré obsadili a opevnili muránsky hrad. Husiti tu boli takmer štvrtstoročie. Muráň hájili naďalej, lebo ešte aj roku 1465 je hrad v ich rukách. Z týchto hradov ovládalo vojsko celé okolie. Zakladalo na Slovensku aj dediny, do ktorých českých a moravských vystaľovalcov, tzv. Husitov, osadzoval. Takto vznikla v Sirku husitská cirkev. V tomto období si Husiti postavili kostol v Sirku. V rokoch 1555 – 1566 zničili a spálili obec Turci. Okolo roku 1600 bolo muránske panstvo i celá muránska dolina, potom Sirk, Turčok a Sirk darované rodine grófov Rothtalovcov, no v roku 1609 im bolo odňaté a prešlo kúpou do majetku grófa Tomáša Széchyho. Jeho syna dcéra sa vydala v roku 1646 za Františka Wesselényiho. Pod správou Vešeléniho v 17. storočí a jeho druhej polovice, začal sa v Sirku veľký rozvoj. Vrátili sa pôvodní obyvatelia ako aj poddaní sedliaci (jobágy), prišli aj noví osadníci. V roku 1615 je v obci 7 želiarskych domov. V roku 1698 dali noví vlastníci Csákyovci Sirk do zálohy Sturmannovcom, čo predznamenovalo jeho úpadok. Sedliakom to spôsobilo veľké škody. V roku 1698 Sirk spolu s Turčokom a k nim patriace Červeňany a Železník, spolu s usadlosťami boli zadlžené. Tie v roku 1758 odkúpili Šturmannovci naveky. Spoločnosť obce sa aj v roku 1773 skladala zo Slovákov a Vlachov. Slavianska spolupatričnosť sa prejavila aj v kresťanstve, keď všetci patrili do evanjelickej viery augsburského vyznania. Jedna z najstarších budov (v poradí druhá) je škola v Sirku z roku 1784 a evanjelický kostol, ktorý sa začal budovať v roku 1785, veža ku nemu bola pribudovaná až v roku 1936. Obyvatelia sa zaoberali pestovaním poľnohospodárskych plodín. Hlavne sa však zaoberali kutacími a dolovacími prácami pri dobývaní železnej rudy. Obyvateľstvo neustále migrovalo. Tak Sirk, ako aj Červeňany boli len malé obce. V roku 1720 v Sirku bývalo len 14 rodín. Za krátky čas prírastok obyvateľstva sa natoľko zvýšil, že podľa sčítania ľudu v roku 1786 (o 66 rokov) mala obec už 92 domov so 116 rodinami a 609 obyvateľmi. Možno sťahovanie obyvateľov z Červenian, ktoré ako osada sa pomaly začala vyľudňovať, tomu bola príčinou. V roku 1900 to už bolo 162 domov (154 rodín) a 1025 obyvateľov. Zlepšenie podmienok obyvateľov obce Sirk nastal za pomoci správy železnicových baní, u ktorých nastal vzostup ťažby rudy. Prácu tu našla väčšia časť obyvateľov. Prvá písomná zmienka o ťažbe železnej rudy v Železníku je z roku 1570. V samotnom Železníku sa začalo ťažiť v ťažisku na planine Rovné a potom v blízkosti obce Sirk, v chotárnej časti Banište, ťažiť sa v nej začalo 7. marca 1891. Jej ústie mala na tzv. rampe, kde boli vybudované pražiacie pece. Bola tu vybudovaná aj úzkokolejná dráha smerom do Sirkskej Bane. Zlievareň na železnú rudu v Červeňanoch bola vybudovaná už v rokoch 1870 – 1871. Miestna časť Červeňany sa prvýkrát spomína v 13. storočí v súvislosti s rozvojom baníctva. Patrila hradu Sirk, neskôr spustla. V 19. storočí vznikla okolo hút nová osada a v rokoch 1871 – 1872 tu postavili vysokú pec a hámor. Železnú rudu z Sirkskej Bane v tom čase, až do roku 1894 vozili na vozoch so záprahmi na kopec Sraz, potom ju nakladali do vozíkov lanovky. Údolie nad Červeňanmi preklenul veľký most (62 m dlhý), stál na jedenástich murovaných pilieroch a železnica na ňom tvorila zákrutu 50°. Bol to prvý most v Uhorsku so zákrutou. Železnička sa dala používať do roku 1901, potom sa časť lanovky Železník – Sirk zlikvidovala. Takou technickou pamiatkou, ako je vysoká pec, mohol zostať aj most v Červeňanoch. Keby sa bola zachovala celá železnička Sirkská Baňa – Sirk

v dobrom stave, mohla sa využívať ako zaujímavá technická atrakcia. V roku 1881 sa začala výstavba lanovej dráhy od štôlne Ladislav do Likiera, aby sa odstránila nákladná doprava železnej rudy k hutám. Postavili ju v rokoch 1882 – 1884 Rimamuránsko šalgótarjánska železiarska účastinná spoločnosť so sídlom v Budapešti. Pôvodne boli stojany z dubového dreva, v rokoch 1893 – 1896 boli nahradené železnými stožiarimi. Lanovka bola dlhá 12028 metrov. Štátne bane, ktoré ťažili železnú rudu v štôlni Františka Jozefa, vybudovali v roku 1901 od tejto štôlne do Tisovca ďalšiu lanovú dráhu. V roku 1896 sa začala budovať lanová dráha, ktorá slúžila k odvozu železnej rudy vytťaženej v Železníku a prevádzala sa do Chyžníanskej Vody – Lubeníka. Dňa 14. augusta 1964 bola zastavená prevádzka Lanovej dráhy, spustená bola spustená v II. štvrtroku 1953. Lanovka slúžila 11 rokov. Prvá vzbura baníkov v Sirku a v Turčoku vypukla v roku 1849. V poslednom desaťročí 19. storočia v Uhorsku prerastalo vykorisťovanie, čo vyvolávalo vlnu nepokojov a štrajkov medzi robotníkmi. Roku 1895 v Rimamuránskej spoločnosti vypukol nečakane štrajk robotníkov. Od prvého štrajku baníkov sa pracovné a mzdové pomery v Železníku zhoršili. Dozorcovia zaobchádzali s baníkmi stále horšie. Umožňoval im to nový pracovný poriadok z roku 1898. Baníkov neúspech prvého štrajku neodradil a pripravovali nový. Ani po štrajku v roku 1905 sa pracovné pomery v Železníku nezlepšili. V roku 1910 sa to ešte zhoršilo. Ďalší štrajk trval od 16. do 25. mája 1911. Štrajkovalo 410 baníkov. Počas prvej svetovej vojny sa kríza spoločenského systému výrazne prejavila. Závod v Železníku bol pod vojenským dozorom. Ložisko magnezitu v Sirku bolo objavené roku 1904 a povrchovo ho začali ťažiť v roku 1910. Ťažil ho Magnezitový priemysel, účastinná spoločnosť v Budapešti. V roku 1912 sa ťažba zastavila. Až v roku 1945 bol znárodnený aj magnezitový priemysel a v roku 1946 na jeho ťažbu a spracovanie vznikol podnik Slovenské magnezitové závody, národný podnik Bratislava, v roku 1958 bolo sídlo preložené do Košíc. Podnik obnovil ťažbu magnezitu v Sirku v roku 1946. V roku 1957 bol citeľný nedostatok magnezitových slinkov. Slovenské magnezitové závody nemali dobudované páliace kapacity, magnezit sa začal skúšobne páliť v Ignisových pražiacich peciach v Sirku. Tie boli postavené a do prevádzky pustené dňa 13. novembra 1953. V roku 1959 sa skončila ťažba i pálenie magnezitu v Sirku, kvalitné zásoby už boli vytťažené. Ostala po nich len pamiatka „jazer“ a veľa vody, ktorá sa nedá odčerpať. Ignisové pece v Sirku boli 16. – 17. decembra 1964 demontované. V prevádzke boli necelých 7 rokov. Prvá svetová vojna, ktorá trvala od roku 1914 až do roku 1918, zasiahla aj do života obyvateľov obce. Za obeť vojny padli aj dva zvony a v roku 1918 musela cirkev odovzdať aj píšťaly z organa. Po vojne v roku 1921 si cirkev objednala u firmy Richarda Herolda z Chomutova 2 nové zvony. Rimamuránska uč. Spoločnosť dala koruny na urobenie zvonov a ich namontovanie na vežu. Zvony boli posvätené 10. júla 1921. Základný kameň na stavbu obecného domu bol položený dňa 17. júna 1934 za účasti obecnstva, pri ktorej príležitosti posväcujúcu reč držal miestny ev. a. v. farár Dr. Emil Makovický. Dokončená bola 28. októbra 1924 za veľkej slávnosti. V decembri 1944 a v januári 1945 bolo počuť na Železníku dunenie frontových bojov. Takmer všetko obyvateľstvo z osady Železníka, zo Sirka a okolitých obcí sa ukrylo v baniach. 23. januára 1945 prišli do Sirka prví sovietski vojaci. Ráno obyvateľov vyrušil silný výbuch. Bol to posledný výčin Nemcov, keď pri ústupe zničili úsek hradskej zo Sirka na Železník, aby zabrzdili pochod osloboditeľov do Revúcej. Zo Sirka narukovali k partizánom 67 a ku povstaleckej armáde 83 mužov. V roku 1945 sa bane v Železníku dostali pod národnú správu a boli zoštátnené. Dostali pomenovanie Gemerské železorudné bane n.p. v Železníku. V prvom polroku 1951 bola dokončená výstavba 25 robotníckych domkov v Červeňanoch pre banícke rodiny. V druhom polroku urobili nové komunikácie, pripravovala sa výstavba baníckeho učilišťa. V roku 1952 sa začalo so stavbou nového sídliska, obchodov, materskej školy a príjazdových ciest. Celé sídlisko postavili v priebehu rokov 1950 – 1954. Gemerské železorudné bane v Rožňave aj závod v Železníku bol 31. marca 1958 zrušený a pričlenil sa k pôvodnému národnému podniku Železorudné bane v Spišskej Novej Vsi. Zásoby kvalitných sideritov v Železníku sa míňali a v roku 1963 sa začalo plánovať zastavenie činnosti závodu. V polovici roku 1965 bola ťažba úplne zastavená. V priebehu roku 1964 zo závodu v Železníku bolo preradených mnoho baníkov a robotníkov do iných závodov. Posledný vozík rudy vydal Železník 24. júna 1965 a bol spustený Centrálnou šachtou strojníkom Aladárom Čajkom a z bane v Sirku ho vyviezol lokomotivár Ján Belic rodák a obyvateľ zo Sirka. Do konca roku 1965 sa uskutočnili likvidačné práce. 31. decembra 1965 prestali v Železníku všetky práce. Stav robotníkov v tom čase bol len 115, kým v rokoch 1951 – 1957 vyše 1200. Pracujúci dostali zamestnanie v magnezitových závodoch v Lubeníku a Jelšave. Prevádzkové budovy boli sčasti adaptované na obytné domy a sčasti na domy služieb. V roku 2005 uplynulo 40 rokov od poslednej ťažby v Železníku. Rozvoj na Slovensku je zaznamenaný hlavne po roku 1953. Založenie družstva je zaznamenané v roku 1954 pod názvom Invalid, výrobné družstvo invalidov v Levoči. V roku 1964 družstvo dostáva nový názov Gemer, výrobné družstvo invalidov Sirk. V roku 1960 vzniklo družstvo s výrobnými profesiami ako tkáčstvo, keľárstvo. Koncom roku 1965 sa zavádza nová výroba

autozdvihákov a v roku 1967 sa začala výroba autofiltrov. V nasledujúcich 80 – tých rokoch družstvo pokračovalo stabilizáciou svojich výrobných programov a zavádzalo nové technológie, hlavne pri výrobe autofiltrov – v roku 1984 po dobudovaní novej prevádzky v Sirku. V roku 1983 sa prevádzka prestavala a koncom 90 – tých rokov sa doplnila o novú technológiu používanú na celom svete (10.1.2016, <http://www.obecsirk.sk/-historia>).

Vymedzenie územia

Obec Sirk sa rozprestiera v hlbkej doline rieky Východný Turiec, pod známym vrchom Železník. Chotár obce Sirk, na juhu hraničí s chotárom obce Sirk, na východe s obcou Turčok, na severe s chotárom mesta Revúca, na západe s chotárom obce Ratkovské Bystré a na juhozápade s chotármi obcí Ploské, Ratková a Repištie. K obci Sirk patria osady Červeňany a Železník. Z administratívneho hľadiska obec prislúcha do okresu Revúca a Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Z hľadiska záujmových štruktúr je obec členom Mikroregionálneho združenia Ratková a okolie.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia a geologické pomery

Oblasť zahŕňa strednú časť Slovenského rudohoria spolu s Muránskou planinou na severe územia. Na severe je územie ohraničené riekou Hron, ktorá tečie smerom na západ. Na juh odvádzajú vody opisovanej oblasti rieka Západný Turiec do rieky Slaná, ktorá je nadradeným povodím. Slovenské rudohorie sa rozkladá na veľkej ploche a má veľmi zložitú geologickú stavbu. Môžeme v ňom vylíšiť niekoľko menších geologických jednotiek: Veporikum: tvorí južnejšiu tektonickú jednotku Západných Karpát, ktorá je nasunutá na tatrikum. Buduje pohoria na strednom Slovensku - Čiart'az, Slovenské rudohorie, Kráľovohol'ské Nízke Tatry. Veporikum sa ponára pod stredoslovenské neovulkanity a terciér juhoslovenských panví, kde jeho prítomnosť bola zistená hlbokými vrtmi. Jadrom veporika sú metamorfity a magmatity (kryštalikum veporika) budujúce na strednom Slovensku veporské pásmo. Tieto horniny sú zväčša staropaleozoického veku. Kryštalikum veporika je rozdelené zlomami na 4 menšie zóny: severné veporikum - ľubietovská a kráľovská zóna a južné veporikum - kráľovohol'ská a kohútska zóna. Ľubietovská a kráľovohol'ská zóna sú budované vysokometamorfovanými horninami, zatiaľ čo v kráľovskej a kohútskej zóne sú zastúpené nízkometamorfované horniny. Metamorfity tvoria plášť granitoidným intruzívam. Obal severného veporika reprezentuje skupina Veľkého Boku, ktorá má podobný vývoj ako krížňanský príkrov. Obec buduje hlavne Gemerikum a na severe čiastočne Silicikum. Gemerikum: buduje spišsko - gemerské rudohorie (východ. časť Slovenského rudohoria) a priľahlé pohoria. Jeho centrálnu časť tvoria Volovské vrchy budované slabometamorfovanými horninami staropaleozoického veku. Z juhu aj severu je toto kryštalické jadro lemované vrchnopaleozoickými a mezozoickými horninami pásma Galmusu a Juhoslovenského krasu. Vlastné gemerikum tvoria gelnická skupina a rakovecká skupina. Obidve sú tvorené slabometamorfovanými sedimentami a vulkanitmi. Na nich spočívajú vrchnopaleozoické súvrstvia. Významné z nich je ochtinské súvrstvie tvorené karbónskymi morskými sedimentami s magnezitom. Silicikum: je rozsiahly príkrov, ktorý leží na gemeriku ale jeho trosky sú známe aj z centrálnych Západných Karpát. Na sever od gemerika silicikum reprezentujú príkrovy besnícky (Galmus) a muránsky (Muránska planina), ktorý leží ako troska na veporiku. K siliciku na juh od gemerika prináležia karbonátové súbory Slovenského krasu. V centrálnych Karpatoch patria pod silicikum trosky čiastkových príkrovov strážovského (Strážovské vrchy), nedzovského (Biele Karpaty) a príkrovu Drienka (Ponický kras). Silicikum reprezentujú predovšetkým triasové karbonátové horniny, svetlé tzv. wettersteinské vápence, menej sú zastúpené klastické horniny - pieskovce, bridlice, sliene. Meliatikum: je tektonická jednotka nachádzajúca sa v troch rôznych pozíciách: pod nasunutým silicikom, z ktorého sa vynára v tektonických oknách, na južnom okraji gemerika, kde tvorí tektonické šupiny, na gemeriku v nasunutej pozícii, tvoriac opäť tektonické šupiny. Špecifikom meliatika je, že vzniklo na oceánskej zemskej kôre, ktorej relikt sú v šupinách meliatika prítomné.

Prírodné bohatstvo

Táto mineralizácia prevažne považovaná za hydrotermálnu tvorí výhradne metasomatické výplne, vzniknuté v dvoch periódach - dolomitovej a magnezitovej. Dolomit ako jediný nerast dolomitovej periódy tvorí metasomatické telesá v staropaleozoických až karbónskych vápencoch. Priestorovo sprevádzajú dolomitové telesá magnezitové metasomatické telesá a vyskytujú sa hlavne v juhozápadnej časti oblasti. Dolomit býva spravidla jemnozrnný. Často zatlačuje lavicovité vápence. Magnezit, ktorý je mladší ako dolomit, tvorí v juhozápadnej časti oblasti veľké metasomatické telesá

vo vápencoch hlavne na lokalitách Lovinobaňa, Hnúšťa, Ratkovská Suchá, **Sirk**, Lubeník, Jelšavská Dúbrava, Ochtiná na severnom okolí Jelšavy. Veľké ložisko magnezitu je aj v Bankove pri Košiciach. Magnezit tvorí pomerne hrubokryštalický agregát žltobielej, sivastej až načervenelej farby. Okraje zŕn bývajú niekedy presýtené grafitom. Mladší je žilný dolomit, pretínajúci naprieč magnezitové aj staršie dolomitové telesá. Genézou ložísk magnezitu sa zaoberalo mnoho autorov a väčšina ich považuje za hydrotermálne metasomatické.

Železník

Je známy hlavne vývojom gossanu. Sideritové šošovky nepravidelného tvaru obsahujú aj ankerit a Fe - sulfidy. Oxidačná limonitová zóna siahala až do hĺbky 200 m. Najznámejším minerálom je tunajší evansit ako modrasté až žlté kôry podobné opálu. Vyskytol sa aj delvauxit v hľuzách tmavohnedej a čiernej farby. Variscit tvorí vláknité až lúčovité agregáty. Vrch Železník, 814 m n.m., tvoria najmä nerasty siderit, ankerit, pyrit, sfalerit, limonit, hematit, goethit, med', manganit, pyroluzit, evansit, vashegyit, delvauxit, ihleit a copiapit. Zvláštnu pozornosť si zaslúžia evansit a vashegyit, pretože sú to minerály prvýkrát na svete opísané na Slovensku, z lokality Železník. Vashegyit opísal v roku 1910 K. Zimányi, názov pochádza z maďarského názvu pre Železník. Evansit opísal v roku 1864 D. Forbes, názov dostal podľa Angličana B. Evansa, ktorý ho tu objavil v roku 1855. Ďalším minerálom, ktorý sa vyskytuje na tomto nálezisku, je variscit. Okrem železorudných ložísk sa v Železníku nachádzajú aj iné ložiská - ortuťové ložisko medzi obcami Sirk a Nandraž, medenorudné ložisko v Nandraži a tiež magnezitové ložisko. Prvé zmienky o ťažbe železnej rudy v tejto oblasti sú z polovice 13. storočia, avšak prvá písomná zmienka je z roku 1570. Na základe nálezov strusiek v zemných pieckach nazývaných vlčie diery sa predpokladá, že ťažba začala už koncom doby laténskej (od polovice 2. stor. pr. n.l.). V roku 1896 pri výstavbe osady Sirkská Baňa boli objavené pozostatky rímskej taviacej pece. Písomné zmienky dokumentujú v okolí taviace pece v 15. a 16. storočí, v oblasti bolo 41 pecí, zásobovaných rudou zo Železníka bolo asi 30. Tzv. slovenské pece sa stavali pri vode, ktorá poháňala mechy vháňajúce vzduch do pece. Na rozdiel od vlčích dier (zemných piecok) sa slovenské pece nemuseli stavať na mieste ťažby, najmä keď tam nebol dostatok vody na pohon - to je aj prípad baní v Železníku, preto v roku 1570 bolo takýchto pecí priamo pri ložisku málo, iba tri. Spočiatku sa ťažila ruda povrchovo, keď sa týmto spôsobom ťažby vyčerpala, pristúpilo sa k podzemnej ťažbe, najprv v Sirkí, neskôr aj na Železníku. Nejaký čas sa ťažilo súčasne oboma spôsobmi. Zo šachtíciok sa ruda vyťahovala v košoch na lane ručne, alebo podávaním z rúk do rúk. Tento spôsob pretrvával do 18. storočia. V polovici 18. storočia sa začala ruda ťažiť aj štôľňami - vodorovnými "chodbami", nakopanú rudu vyvážali vo fúrikoch. Na osvetlenie slúžili baníkom zviazané triesky, od 18. storočia aj sviečky.

Pôdne pomery

Pôda je živý prírodný útvar, ktorý vznikol zo zvetralinového plášťa pôsobením pôdotvorných činiteľov: materská hornina, teploty a zrážky, živé organizmy, georeliéf, podzemné a podpovrchové vody a vplyv človeka. Najrozšírenejšie pôdy v okolí obce sú hnedé lesné pôdy. Vznikajú pod tunajším lesným (najmä listnatým) porastom. Vnútropôdne chemické zvetrávanie je tu pomerne intenzívne, čím dochádza k zaíleniu a hneďnutiu vplyvom zlúčením železa. V lesnom hospodárstve sa tieto pôdy považujú za veľmi dobré, pre poľnohospodárstvo sú však málo úrodné. Vyskytujú sa vo výškach 200 - 1 500 m n. m. s priemernými ročnými zrážkami 650 - 900 m n. m. i viac, s pôvodným porastom zmiešaných a ihličnatých lesov. V poľnohospodárstve slúžia na pestovanie zemiakov, ovsu a pod. Potrebujú však hodne starostlivosti hnojiť, vápniť a kypriť. Vznikli pôsobením pôdotvorných činiteľov na materskú horninu, ktorou v tomto prípade je rula a svor. Z pôdných druhov prevláda stredne ťažký - hlinitý a piesočnohlinitý druh. Zo všetkých pôdných druhov majú najpriaznivejšie vlastnosti. Vyznačujú sa vyhovujúcim pomerom vody a vzduchu dostatočnou intenzívnou biologickou činnosťou a dobrou sorbčnou schopnosťou. Z hľadiska ochrany prírody má veľký význam erózia pôdy, náchylnosť na tvorbu zosunov a iných procesov svahovej modelácie. Na zabránenie vzniku týchto negatívnych javov je vhodným činiteľom stabilizovaný vegetačný kryt, a to vo všetkých jeho formáciách (od bylinného cez krovitý až po stromovitý). Jeho zachovanie ma teda nesmierny celospoločenský význam. Svojim pôvodom sú naše pôdy väčšinou lesnými pôdami. Podmienky, v ktorých sa pôdy tvorili sú u nás veľmi pestré. Veľká členitosť povrchu má vplyv na povahu pôdy nielen rôznou nadmorskou výškou s rozličným množstvom zrážok a teplotami vzduchu, ale tiež rozdielnym sklonom svahov a ich klimatickou expozíciou. Ďalej je to pestré geologické zloženie s materskými horninami rôznej chemickej povahy, veľmi rozmanitá hladina podzemnej vody, rôzny charakter lesných porastov a do určitej miery hrajú dôležitú úlohu priame či nepriame zásahy človeka, predovšetkým poľnohospodárskou výrobou, ale tiež osídlením, priemyslom, dopravou a pod. To všetko ovplyvňuje

fyzikálne, chemické vlastnosti našich pôd, taktiež aj ich rozmiestnenie. V celosvetovom rozmiestnení pôdných typov patrí naše územie do pásma podzolových pôd. Pri veľkej pestrosti pôdotvorných procesov vo veľmi rozmanitých miestnych podmienkach sa však u nás vyskytuje väčšie množstvo pôdných typov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Sirk od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7	1834,7
Poľnohosp. pôda - spolu	377,1	377,1	377,1	377,1	377,1	377,1	376,3	362,6	362,6	362,6	362,6
- orná pôda	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1	15,7	15,7	15,7	15,7	15,7
- záhrada	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1
- ovocný sad	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
- trvalý trávny porast	342,2	342,2	342,2	342,2	342,2	342,2	342,2	328,5	328,5	328,5	328,5
Nepoľnoh. pôda - spolu	1457,5	1457,5	1457,5	1457,5	1457,6	1457,6	1458,4	1472,0	1472,0	1472,0	1472,0
- lesný pozemok	1336,9	1336,9	1336,9	1336,9	1336,9	1336,9	1340,3	1354,1	1354,1	1354,1	1354,1
- vodná plocha	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9	4,9
- zast. plocha a nád. v.	44,1	44,1	44,1	44,1	44,1	44,1	44,7	44,7	44,7	44,7	44,7
- ostatná plocha	71,5	71,5	71,5	71,5	71,6	71,6	68,3	68,3	68,3	68,3	68,3

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii poľnohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy, ktorej výmera klesla do roku 2014 na 808,3 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpla na 384,6 ha. Zastavané plochy a nádvoria vzrástli na 67,1 ha. K nárastu došlo aj v prípade ostatných plôch, ktorých výmera vzrástla na 30,8 ha. Lesné pozemky ostali stabilizované.

Hydrologické pomery

Hydrologická sieť v okolí obce patrí do povodia Slanej, ktorá odvádza veľkú časť povrchových tokov Košického, ale aj Prešovského kraja. Celkovo zaberá povodie Slanej na území SR 8 437 km² a je tak rozlohou jedným z najväčších povodí na našom území. Slaná je 229,4 km dlhý pravostranný prítok Tisy (na Slovensku dĺžka toku 110 km). Pramení v Slovenskom Rudohorí pod vrchom Stolica (1 280 m). Od prameňa po Dobšínú tečie východným smerom, po Rožňavu juhovýchodným smerom a po štátnu hranicu s Maďarskom prevažne južným smerom. Preteká cez Rožňavskú a Rimavskú kotlinu a pod Lenartovcami opúšťa územie Slovenska. Povodie Slanej má vejárovitý tvar. Významnejšie a väčšie prítoky na území Slovenska sprava sú Štítnik (vlieva sa pri obci Plešivec), Muráň, Turiec a Rimava. Zľava na našom území je to Dobšínsky potok a Čremošná. Z hydrologického hľadiska je pre obec významným tokom Východný Turiec. Geologická stavba ovplyvňuje aj hustotu riečnej siete a rozhodujúce vplýva na to, že v oblasti výskytu priepustných hornín, hlavne vápencov Muránskej planiny, je sieť potokov redšia a zásoby podzemných vôd väčšie. Najvýznamnejšími uzlami rozvodí sú Fabova hoľa (1 439 metrov), Stolica (1476 m) a lístie (1121 m). Z hľadiska režimu odtoku možno na území opisovanej turistickej oblasti rozlišovať dva typy režimu odtoku. V jej sev. časti sa na režime odtoku podieľa hlavne sneh a menej dažďe. Najvyššie vodné stavy sú na jar a v zime. V južnejších častiach opisovaného územia prevažuje dažďovo-snehový režim odtoku s vysokou vodnosťou na jar, najnižšou koncom leta a výrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Východný Turiec

Východný Turiec pramení na rozhraní Stolických vrchov a Revúckej vrchoviny, pod sedlom Hlaviny (586,0 m n. m.), v nadmorskej výške približne 550 m n. m. Tečie na juh Revúckou dolinou, sprava priberá Valaský potok a na území obce **Sirk** tiež pravostranný Bystrý potok. Pri osade Červeňany sa stáča na juhovýchod a následne aj na východ. Pri obci Sirk priberá ľavostranný Sirk (262,3 m n. m.) a obľúkom sa opäť stáča na juhovýchod. Ďalej rieka tečie na krátkom úseku postupne v troch korytách, pričom zľava priberá Turčok a sprava Mäsiarku, preteká cez Kameňany (jedno z ramien) a opäť sa ramená spájajú do jedného koryta. Tu už rieka tečie okrajom Rimavskej kotliny. Z pravej strany potom priberá Priehybinu a pri Držkovciach Blatný potok zľava. Potom priberá ľavostranný Rakýš, preteká obcou Leváre a tečie na juh. Z pravej strany ešte ústi Drieňovský potok, rieka sa prudko ohýba a pri Gemerskej Vsi sa spája so Západným Turcom (približne 193 m n. m.) (10.1.2016, https://sk.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDchodn%C3%BD_Turiec#V.C3.BDchodn.C3.BD_Turiec).

Klimatické pomery

Klimatické pomery daného územia sú závislé predovšetkým od zemepisnej polohy, orografických pomerov, vegetačného krytu a rozsahu vodných plôch. Klíma povodia rieky Slanej, do ktorého spadá i oblasť má voči podnebiu na ostatnom Slovensku určité zvláštnosti, dané najmä zemepisnou polohou. Povodie Slanej je veľmi členité, má mnoho hlbokých dolín otvorených na juh, kde sa rozširujú do väčších kotlín. Na severe je povodie ohraničené hrebeňom hôr. Preto tu často vznikajú v zime v dolinách a kotlinách jazerá studeného vzduchu, čo spôsobuje pomerne tuhé zimy. Doliny otvorené na juh sa v lete dobre vyhrievajú, preto letá sú pomerne teplé. Priemerná ročná teplota je okolo 8,50 - 90C. Aj množstvo zrážok je dané polohou miesta a lokálnym ovplyvnením. Povodie je chránené voči dažďonosným vetrom od západu a otvorené je voči poruchám od juhu. V lete členitý terén podporuje konvenčnú činnosť, takže hlavné zrážky sú okolo 1 000 mm. Ročný úhrn zrážok pribúda od juhu na sever a od dolín do hôr. Zrážkové minimum spadá do februára a tým zrážkové maximum do mesiaca júna. Zimné zrážky sú tu pomerne malé. Na hrebeňoch vrchov sa sneh udržiava niekedy až do mája, preto na horách je jar studená a oneskorená. Letné mesiace sú v dôsledku južného ovplyvnenia dosť teplé. Priemerná júlová teplota sa pohybuje okolo 150 - 170C. Z uvedeného vyplýva, že oblasť Sirku spadá do mierne teplej oblasti nášho územia v celku s horským podnebím.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Viaceré teplomilné druhy, resp. druhy nižších polôh dosahujú v území vďaka jeho prechodnému rázu aj pozoruhodné výškové rozšírenie. Tak napr. na tomto území rastie hrab vo výške 982 m, čo je takmer jeho výškové maximum na Slovensku, dub zimný a višňa mahalebka vo výške 1 030 m, dub letný vo výške asi 900 m, ruža bedrovníkolistá v 1 250 m, brekyňa až do 1000 m atď. Naopak, viaceré horské druhy v území na vhodných stanovištiach zostupujú neobyčajne nízko, často až k hranici ich výškového minima na Slovensku. Napr. soldanelka maďarská rastie už vo výške 500 m, brest horský a jelení jazyk celistvolistý v údolí vo výške 280—300 m atď. Celkový charakter rastlinného krytu určujú lesy. Jeho južnú časť tvorí prevažne poľnohospodárska krajina; priemerná lesnatosť v sev. časti územia je 60—80 %, v jednotlivých horských celkoch aj vyššia. Úbytok lesov v nižších polohách bol spôsobený hlavne rozvojom baníctva a hutníctva. Vo vyšších polohách sa ako dedičstvo z čias valašskej kolonizácie zachovali rozsiahle poľany (Muránska planina, masívy Trstia a Stolice), využívané aj dnes prevažne ako pasienky; niektoré z nich sú opäť zalesňované. Pestré geologické podložie, členitý reliéf, značné výškové rozpätie (vyše 1200 m) a z toho vyplývajúca rozmanitosť klimatických aj pôdnych pomerov umožnili existenciu všetkých lesných vegetačných stupňov od zvyškov teplomilných dúbav až po kosodrevinový stupeň. Výšková gradácia rastlinných spoločenstiev, prejavujúca sa od J na S so vzrastajúcou nadm. výškou, je čiastočne porušená vápencami Muránskej planiny a miestami aj chladnejšími inverznými polohami. Vyvíjajú sa tu spoločenstvá s odlišným Holistickým zložením a dochádza k porušeniu ich vertikálnej následnosti. Spoločenstvá teplomilných dúbav s drieňom a dubom, plstnatým, častejšie však s cerom a dubom zimným sa vzácnne zachovali na výslnných skalnatých, najmä vápencových stranách v juž. časti územia, ale aj severnejšie, na juž. okraji územia. Zriedkavé sú aj kyslé dubiny s oligotrofnými druhmi (čučoriedkou, čermeľom hájnym a i.), na ťažkých pôdach dubiny s ostricou horskou, reliktné kyslé dubové lesy s pôvodnou borovicou lesnou a viacerými druhmi severského pôvodu, napr. rozchodníkom ročným.

Živočíšstvo

Veľké množstvo vhodných úkrytov v tejto oblasti je domovom rôznych druhov netopierov, z ktorých typickými predstaviteľmi sú hlavne podkovár malý, netopier obyčajný a vzácny lietavec" sťahovavý. Z ostatných cicavcov sa hlavne na úpätí skalných strání vyskytujú niektoré hmyzo-žravce, napr. pískor obyčajný a hlodavce. Ďalším, rozsiahlym spoločenstvom opisovanej oblasti je živočíšne spoločenstvo ihličnatých a v nižších polohách listnatých lesov. Tomuto prostrediu sa najlepšie prispôbili hlavne viáci, a preto tvoria zo stavovcov najpočetnejšiu časť tohto spoločenstva. V ihličnatých lesoch možno vidieť, ale hlavne počuť orešnicu perlavú, ktorú v listnatých lesoch zastupuje sojka obyčajná. V oboch typoch, lesov žijú zástupcovia našich d'atlov. V ihličnatých a zmiešaných lesoch môžeme vidieť nášho najväčšieho d'atla - tesára čierneho a jeho menších príbuzných - d'atľa veľkého, žlnu sivú a zelenú, d'ubníka trojprstého alebo krutohlava obyčajného. V tomto prostredí má svoj domov veľké množstvo najrôznejších drobných spevavcov, z ktorých spomenieme aspoň farebne nápadnejšie, ako je hýľ a krivonos v ihličnatých a zmiešaných lesoch a vlna alebo strakoše v listnatých lesoch južnej časti oblasti. Z dravcov žije v tomto prostredí okrem bežných druhov aj orol krikl'avý a niektoré menšie druhy sokolov. Za teplých jarných večerov tu môžeme počuť aj niekoľko zástupcov našich sov. Vzácn

sa tu vyskytuje sova dlho-chvostá, ktorá má v tejto oblasti vých. hranicu svojho súvislého rozšírenia, ďalej naša najmenšia sova - kiviček vrabčí, pôtik kapcavý a ďalšie. Z cicavcov okrem poľovnej zveri žijú v tomto prostredí hlavne zmyzožravce (jež, Krt a niekoľko druhov piskorov a z hlodavcov predovšetkým niektorí zástupcovia našich plchov a ryšaviek.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou

Obec je zásobovaná vodou verejným vodovodom, ktorý je napojený z hlavného zdroja rozvodu pitnej vody na Muránsky skupinový vodovod. Uvedený zdroj sa využíva pre potreby verejného vodovodu obce Sirk na zásobovanie pitnou vodou. Na verejnú distribučnú sieť je napojených cca 95% obyvateľov obce. Po obci sú vybudované hlavné trasy vodovodu z mat. PVC a na ne sú napojené jednotlivé prípojky vody pre rodinné domy a drobné firmy nachádzajúce sa v obci. Priamo v katastri obce sa nachádzajú ochranné pásma vodárenských zdrojov – v časti Červeňany.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci je vybudovaná verejná obecná kanalizačná sieť na 50 % pokrytia územia a ČOV s kapacitou 150 bytových jednotiek. Obec má rozpracovanú aj dažďovú kanalizáciu – 10 %. Splaškové vody sú kumulované aj v domácich septikoch. Likvidácia odpadových vôd je riešená individuálne a zodpovedný je vždy majiteľ objektu.

Elektrická rozvodná sieť

Obec Sirk je elektrickou energiou zásobovaná z distribučných transformátorových staníc 22/0,4 kV, ktoré sú napájané z 22 kV vzdušných liniek. Tieto vyúsťujú z prevodových transformátorových staníc 110/22 kV Revúca. Sekundárna sieť NN je vybudovaná ako vzdušné NN vedenie na betónových (popri štátnej ceste a hlavných miestnych komunikáciách) a drevených podperných bodoch (rozvody k rodinným bytovým jednotkám) spolu s rozvodom verejného osvetlenia. Časť sekundárnej siete NN je vybudovaná ako káblková sieť NN. Sekundárnu sieť NN treba rozširovať, pre potenciálnu výstavbu budovať sekundárnu sieť NN káblvú. V obci sa nachádza len jedna trafostanica ale v súčasnosti z hľadiska kapacity postačuje. V prípade ďalšieho hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude potrebné uskutočniť zvýšenie kapacity elektrickej prenosovej sústavy. Kapacitne obec zabezpečuje 5 trafostaníc. Z hľadiska ďalšieho rozvoja bude nevyhnutná generálna oprava elektrickej rozvodnej siete v obci Sirk. V časti Červeňany je stav elektrického vedenia vyhovujúci.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)

- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené opločením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Obec nie je plynofikovaná. V dôsledku jej alkokácie - menej dostupný terén a relatívne veľká vzdialenosť od hlavných distribučných plynových sietí v okresnom meste Revúca, neumožnila plynofikáciu obce. Plynofikácia obce je z hľadiska vysokých investičných nákladov neistá, prípadným motívom môže byť nadmerný rozvoj cestovného ruchu v obci a príľahlých sídlach.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologicke objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa ním rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

Súčasný stav je charakterizovaný predovšetkým používaním tuhých palív pri výrobe tepla, v prevažnej väčšine objektov. Elektrifikácia obce umožnila využívať elektrickú energiu na vykurovanie v celom zastavanom území obce. Z dôvodu vysokej prevádzkovej náročnosti je však elektrické vykurovanie domov málo rozšírené, resp. vôbec. Vzhľadom k tomu, že riešené územie vykazuje nízku koncentráciu potrieb tepla, čo súvisí s hustotou osídlenia a charakterom obytnej zástavby (väčšinou samostatné rodinné domy) a občianskej vybavenosti v obci, zásobovanie bytovo-komunálnych objektov teplom je v súčasnosti prevádzkané prevažne na báze tuhých palív. Vo výrazne malej miere je používaná elektrická energia. Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorými sú obytná funkcia a rekreácia. Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými sú hlavne dostupná elektrická energia. Postupne je potrebné nahradiť všetky zdroje tepla so spaľovaním tuhého paliva novou technológiou, ktorá využíva ekologické druhy palív. Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / elektrické vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TUV.

Najviac bytov v obci Sirk je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom iného typu kúrenia – 300 bytov. Lokálne vykurovanie využívalo cca. 28 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
1	28	300	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených pevným palivom – 333 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívali 3 byty.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
2	3	3	333	1	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

V okrese Revúca je vybudovaná telekomunikačná sieť, ktorá v rámci SN je na úrovni iných regiónov Slovenska. Pokrytie územia je na 100 %. Je vytvorená sieť UTO Revúca. Systém je plne automatizovaný a v súčasnosti prebieha výmena ústrední na digitálne ústredne. Obec Sirk sa nachádza západne od okresného mesta Revúca. Záujmové územie tvorí samostatne MTO. MTO patrí do UTO Revúca a PO Banská Bystrica. V centre uvedenej obce sa nachádza bytová výstavba IBV a značná časť objektov OV. Vonkajšie oznamovacie rozvody výstavby IBV sú napojené na verejnú TLF sieť a to priamo na stávajúcu ATU vzdušnými káblami pre TLF, SS - oznamovacie MTS. V celom záujmovom území je navrhnutá sieť celoplastovými káblami, uloženými v káblovom výkope. Križovania sa s inými inžinierskymi sieťami budú riešené pomocou chráničiek, ako aj prechody popod spevnené plochy. Zemné práce v blízkosti tejto siete je potrebné prevádzať ručne so zvýšenou opatrnosťou.

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M., 2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie výbojkovými sodíkovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäťových osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce Sirk a Červeňany v RVO pri transformátorovej stanici. Osvetlenie obce si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Katastrálne územie Sirk z hydrologického hľadiska spadá do povodia Slanej. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Obcou preteká rieka Východný Turiec. Na tejto rieke nie sú vybudované protipovodňové opatrenia.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarováť. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M., 2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V riešenom území obce sa z hľadiska záujmov obrany štátu nenachádza objekt ani komunikácia. Požiadavky CO na ukrytie obyvateľstva a na zamestnancov podnikov sú dané zákonom c.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhláškou Ministerstva vnútra c.532/2006 Z.z. Upozorňujeme investorov, aby pred vypracovaním projektovej dokumentácie (PD) objektov navštívili Obvodný úrad, odbor krízového riadenia, ktorý určí presnejšie podmienky a požiadavky na PD a realizáciu stavieb. Spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva je potrebné riešiť podľa § 4 odst. 3 a § 15 odst. 1 písm. e) zákona, § 4 vyhlášky MV SR c.532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Nehnutelnosti neumiestňovať do území vymedzených hranicou 50-ročnej resp. 100 ročnej vody z miestnych vodných tokov a do zosuvných území.

Požiarna ochrana

V obci Sirk je dobrovoľný hasičský zbor. Hasičský zbor má k dispozícii požiarnu zbrojnicu. Problémom z hľadiska požiarnej bezpečnosti je nevyhovujúca dostupnosť niektorých častí, najmä zástavby s úzkymi alebo neprejazdnými ulicami bez obrátisk. V prípade požiaru slúži aj zásahová jednotka z Revúcej. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území obce umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom. Zásobovanie požiarou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov.

Odvádzanie dažďových vôd

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať aj na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispieje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom by mal byť stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavňových a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Vody z povrchového odtoku z nezastavaných plôch sa budú odvádzať povrchovými rigolmi do vodných tokov. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Sirk, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektívnosťou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov. Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieľovým zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

Dopravne je obec dobre prístupná, najmä v hlavnom západo - východnom smere (cesta III. triedy č. 526). Uvedená cestná komunikácia prepája región na mesto Hnúšťa na západ a mesto Jelšava na východe. Hlavná dopravná tepna medzinárodného významu - cesta I. triedy E 571 je od obce vzdialená 31 km južným smerom. Najbližšia železničná trať sa nachádza v meste Jelšava. Trať č. 165 prechádza mestom Jelšava v smere na okresné mesto Revúca a na juh v smere na mesto Rožňava a Košice.

Cesty I., II. a III. triedy a širšie vzťahy

Cestná sieť v okolí obce je, podľa charakteru, delená na štátne cesty a miestne komunikácie ktoré obhospodaruje a spravuje obecný úrad Sirk. Štátne cesty sú podľa správneho členenia rozdelené na I., II., III. triedy. Z regionálneho hľadiska má význam cesta III. triedy / 53214 Sirk - Turčok - Revúca, ktorá spája obce mikroregiónu s okresným mestom Revúca. Cesta je vedená náročným terénom a stav vozovky je nevyhovujúci. Ďalšou dôležitou komunikáciou je cesta III. triedy 50130 napájajúca obce v okolí na mesto Rimavskú Sobotu.

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie majú prevažne živičný kryt. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce Sirk dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Tieto vytvárajú v sídle sieť priečných a pozdĺžnych prepojení. Dopravno - urbanistický význam prvkov zonálnej komunikačnej štruktúry nepresahuje úroveň upokojených komunikácií funkčnej triedy D1. Charakterizujúcou vlastnosťou týchto komunikácií je realizácia dopravných vzťahov pešej a automobilovej dopravy na spoločnom dopravnom priestore. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 3,0 – 6,0 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy.

Pešie komunikácie a priestranstvá

Pre pohyb chodcov je vybudovaný chodník vedľa cesty III. V centre obce pred obecným úradom a pri budove obchodu a pohostinstva sú vybudované spevnené plochy, ktoré využívajú chodci. Ostatné komunikácie v obci sú kategórie miestne obslužné komunikácie s krajinou, využívané aj chodcami.

Statická doprava

Jestvujúca občianska vybavenosť má vybudované parkoviská. Možnosť parkovať je pri obecnom úrade, obchode, kostole, školách a cintorínoch. Na parkovanie sa využíva okraj cesty III a miestnych komunikácií, čo z hľadiska bezpečnosti cestnej dopravy nie je vhodné.

Cyklistická doprava

Vzhľadom na príjemné prírodné prostredie a jeho morfológické členenie sa poľné ako aj štátne cesty využívajú ako cyklistické trasy. V obci nie sú vybudované špeciálne cyklistické chodníky. Vzhľadom na malú intenzitu automobil. dopravy sú miestne komunikácie vhodné pre cyklistickú dopravu.

Cestná hromadná doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami smerom na mesto Revúca, denne celkovo cca. 14 krát v pracovných dňoch a cca. 10 krát v dňoch pracovného pokoja. Bez prestupu majú možnosť využiť obyvatelia priamu linku do mesta Revúca 11 krát. Prvý autobus odchádza z obce v pracovných dňoch o 4:46 hodine a posledný o cca. 21 hodine. Uvedenú frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine v meste Jelšava.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalitné životné prostredie je jednou zo základných podmienok existencie ľudstva. Vzrastajúce problémy spojené práve so zhoršovaním kvality životného prostredia vedú ku koncentrácii úsilia štátov Európy a hlavne novo rozšírenej Európskej únie eliminovať negatívne zásahy do životného prostredia a naprávať škody spôsobené v minulosti. EÚ definuje kľúčové dlhodobé ciele v starostlivosti o životné prostredie, pričom za prioritu pokladá riešenie problémov zmeny klímy, ochrany prírody a biodiverzity, životného prostredia pre zdravie a kvalitu života, prírodných zdrojov a odpadov. Povinnosť a potreba naplňovať prijaté ciele vedúce k zlepšovaniu negatívneho stavu životného prostredia, prináležia všetkým stupňom štátnej správy a samosprávy. Obec v uvedenej hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie,

obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

V riešenom území sa nenachádza vyhlásené chránené územie podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č.543/2002 Z.z. Žiadne územie v obci nie je zaradené medzi CHÚEV (chránené územia európskeho významu) ani CHVÚ (chránené vtáčie územia) – NATURA 2000. Vo vzťahu k prírodnému prostrediu sa predmetné územie nachádza v 1. stupni ochrany prírody v zmysle zákona č.543/2002 Z.z..

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec nemá v súčasnosti schválený územný plán.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v meste Jelšava, Lubeníku, Rimavská Sobota, ale aj v meste Hnúšťa.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Jelšava, Lubeníku, Hnúšti, atď..

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Revúca	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,71	0,72	0,82	0,77	0,76	0,73	0,68	0,66	0,73	0,73	0,76
Oxid siričitý	0,87	0,74	1,15	1,50	1,19	1,03	0,39	0,34	0,37	0,27	0,26
Oxid dusíka	1,71	1,75	1,75	1,73	1,47	1,83	0,94	1,74	1,97	1,46	1,98
Oxid uhoľnatý	5,65	6,91	6,96	4,07	4,63	4,05	3,04	3,39	4,09	4,33	4,86
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,63</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,05</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,36</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý naruša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov

alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Revúca jeden z menej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií a oxidu dusíka, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby - Lubeník, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Ok. Revúca	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	515,5	527,0	601,0	562,8	552,4	536,0	496,6	484,3	529,8	530,6	547,2
Oxid siričitý	635,7	542,0	843,0	1100,6	871,3	751,0	281,5	247,7	272,6	199,7	195,3
Oxid dusíka	1245,8	1281,0	1280,0	1268,3	1070,4	1332,0	686,9	1269,7	1440,2	1067,2	1443,9
Oxid uhoľnatý	4124,0	5044,0	5086,0	2978,4	3380,6	2958,0	2220,2	2476,8	2987,4	3161,5	3545,1

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB. Medzi najväčšie zdroje hluku v sídle patrí automobilová doprava umiestnená predovšetkým pozdĺž obytnej zóny v okolí štátnej cesty III.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Sirk na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	283,49	221,98	257,35	248,37	247,88	271,72	261,70	270,83	267,69	274,92	260,83
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	14,59	8,82	5,09	3,04	8,38	9,19	24,51	37,73	36,14	51,10	40,74
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	268,90	213,16	232,78	222,90	219,87	236,97	229,95	232,47	224,34	223,75	192,23
% zhodnoc. kom. odpadu	5,15	3,97	1,98	1,22	3,38	3,38	9,37	13,93	13,50	18,59	15,62
% zhodn. kom. odp. komp. (%)	65,64	57,81	21,71	39,62	37,76	31,06	53,94	42,00	36,69	50,83	20,69
% zh. kom. odp. ako druhot. s.	25,20	32,48	28,74	52,98	53,67	65,84	39,37	44,58	48,53	47,41	53,92

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou

upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity.

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy s priemyselnou a poľnohospodárskou činnosťou, so zastavanou plochou obce a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z lesníckej a priemyselnej výroby ako aj z dôvodu nevybudovaného kanalizačného systému resp. nelegálnymi skládkami odpadu neprispôsobivými obyvateľmi.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močkovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hľadavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V okrese Revúca, ktorý predstavuje územie so zvlášť narušeným prostredím boli zistené prekročené limitné hodnoty parametra arzén. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce sa predpokladá kvôli existencii hutníckej výroby v Lubeníku. Vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisií sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prípustných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlákania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde riešeného územia sa predpokladá z vyššie uvedených dôvodov.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Na území obce Sirk sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Zdrojom znečistenia vôd v území je produkcia tekutých a pevných odpadov. Nie všetky splaškové vody od individuálnych producentov sú akumulované vo vodotesných žumpách. Dôsledné hodnotenie znečistenia vôd v sledovanom území je problematické. Lokálne znečistenie tokov v riešenom území je spôsobované vypúšťaním komunálnych odpadových vôd z prevádzok a obytných zón bez prečistenia priamo do toku Východný Turiec. Ako plošné zdroje znečistenia povrchových vôd je uvádzaná poľnohospodárska a lesnícka činnosť. Veľmi významné nebezpečenstvo predstavuje aj voda akumulovaná v žumpách, ktorých technický stav je nevyhovujúci, resp. prevažujúci spôsob nakladania s týmito vodami. V katastri obce bude nutné dobudovať kanalizáciu a napojiť ju na ČOV.

Obec Sirk leží v údolí na toku potoka Východný Turiec. Na uvedenom vodnom toku mimo extravilánu nie sú realizované komplexné úpravy. Brehová úprava potoka v obci je realizovaná len čiastočne a to

len v zastavanej – centrálnej časti obce. Navrhujeme revitalizáciu koryta potoka, zameranú na stabilizáciu brehov, zníženie sklonu dna a estetické dotvorenie okolia toku. Na území obce sa nenachádza vodný tok, ktorý by zabezpečoval vodnú dopravu širšieho využitia. Katastrálnym územím obce preteká potok Východný Turiec, ktorý však neposkytuje podmienky pre realizáciu akéhokoľvek druhu vodnej dopravy.

V riešenom území sa vyskytujú zdroje podzemných vôd a ochranné pásma, a je tu vyhlásená chránená vodohospodárska oblasť. V území sa prírodné liečivé zdroje ani ich ochranné pásma nenachádzajú.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Sirk a jednotlivých častiach k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Sirk (rok 2011 – SODB 2011)

	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
obec Sirk	1161	590	303	131	727
Červeňany	124	66	26	25	73
Sirk	617	319	114	82	421
Železník	420	205	163	24	233
Ladislava	175	85	30	24	121
Železník - Šrobárka	245	120	133	0	112

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 1161 obyvateľov. V obci Sirk to bolo 617 obyvateľov a v časti Železník 420 obyvateľov. Celkovo žien bolo 590. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Sirk podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania heterogénna s 2 dominantnými vierovyznaniami. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k evanjelickému vierovyznaniu (21,19 %). Menšia časť sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu – 12,74 %. Pri 14,27 % nebolo zistené vierovyznanie a bez vyznania bolo 47,69 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícke	149	12,74
Nezistené	167	14,27
bez vyznania	558	47,69
Evanjelické	248	21,19
Gréckokatolícka cirkev	10	0,85
Pravoslávne	1	0,09
Starokatolícka cirkev	1	0,09
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	20	1,71
Cirkev československá husitská	3	0,26
Reformovaná kresťanská cirkev	2	0,17
iné	1	0,09
Bahájske spoločenstvo	1	0,09

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 81,28 %. V obci žili 5 obyvatelia s českou národnosťou a po jednom obyvateľovi s poľskou a 4 s maďarskou národnosťou. Pri 2,31 % nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	951	81,28
nezistená	27	2,31
Poľská	1	0,09
Maďarská	4	0,34
Česká	5	0,43
Rómska	173	14,79

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Sirk bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
k 1.1.	1032	1044	1042	1071	1095	1103	1140	1139	1170	1156	1170
k 30.6.	1030	1043	1035	1078	1099	1138	1137	1155	1163	1163	1172
k 31.12	1044	1042	1071	1095	1103	1140	1137	1170	1156	1170	1173
muži	497	506	505	520	534	555	558	569	576	581	587
ženy	533	537	530	558	565	583	579	586	587	582	585
Index	-	0,998	1,028	1,022	1,007	1,034	0,997	1,029	0,988	1,012	1,003
Priemer Ix											1,012

Zdroj: 20.10.2015, DataCubes, ŠÚ SR.

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov stúpol o 12,35 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,012, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 1,2 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2009 a 2011, kedy vzrástol počet obyvateľov o 37 a 33 osôb. V sledovanom období klesol počet obyvateľov len v roku 2005, 2010 a 2012.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Sirk.

Prirodzený prírastok

Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HMPP	-0,2	0,74	0,64	0,91	0,42	2,91	-0,2	1,58	-0,54	-0,35	0,25
prirodzený prírastok	10	2	2	10	8	11	10	8	2	11	10
hrubá miera pr. prír.	9,71	1,92	1,93	9,28	7,28	9,67	8,8	6,93	1,72	9,46	8,54

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v každom roku sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2009 a 2013.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Sirk. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2009, kedy hrubá miera dosiahla 13,58. Do roku 2014 klesol tento počet na 11,31. V súčasnosti je v obci vyrovnaný trend. Pokles pôrodnosti sa znížil okolo roku 2010/2011. Do roku 2014 stúpol počet na 22.

Počet živonarodených

Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	11,76	12,55	12,04	11,79	11,34	13,58	11,56	12,34	10,7	10,85	11,31
narodení	22	20	15	21	22	25	19	17	20	21	22
živonarodení	22	20	15	21	22	25	19	17	20	21	22
hrubá miera živorod.	21,36	19,18	14,49	19,48	20,02	21,97	16,71	14,72	17,2	18,06	18,78

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. V priebehu sledovaného obdobia nie je možné identifikovať trend.

Počet potratov

Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	4,98	4,68	4,59	4,51	4,92	4,15	4,07	3,86	3,96	3,67	3,61

potratovosť	4	2	3	6	7	3	0	4	5	4	7
hrubá miera potratovosti	3,88	1,92	2,9	5,57	6,37	2,64	0	3,46	4,3	3,44	5,98
index potratovosti	18,18	10	20	28,57	31,82	12	0	23,53	25	19,05	31,82
ukončené tehotenstvá	26	22	18	27	29	28	19	21	25	25	29
hrubá miera uk. tehot.	25,24	21,09	17,39	25,05	26,39	24,6	16,71	18,19	21,5	21,5	24,75

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 11,24 na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2010 a 2014. V prípade obce Sirk postupne počet zomretých narastá, aj keď je problematické určenie trendu. Kým v roku 2004 boli evidovaní 4 zomretí, do roku 2014 vzrástol ich počet na 7.

Počet zomretých											
Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	11,96	11,81	11,4	10,88	10,92	10,67	11,75	10,76	11,25	11,2	11,06
zomretí	12	18	13	11	14	14	9	9	18	10	12
hrubá miera úmrtnosti	11,65	17,26	12,56	10,2	12,74	12,3	7,92	7,8	15,48	8,6	10,24

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend len v roku 2005, 2010 a v roku 2012. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2006 a 2009.

Saldo sťahovania											
Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	-1,94	-4,08	-1,28	-1,68	-1,61	-1,48	-2,52	-1,81	-1,76	-1,86	-1,04
migračné saldo	2	-4	27	14	0	26	-13	23	-16	3	-7
hr. miera migr. salda	1,94	-3,84	26,09	12,99	0,00	22,85	-11,43	19,92	-13,76	2,58	-5,98

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2010 a to – 13 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Sirk. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva											
Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	25	22	34	25	23	40	12	30	12	15	15
vystáňovaní	23	26	7	11	23	14	25	7	28	12	22

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

V sledovanom období počet vystáňovaných stúpal aj klesal. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2008 a 2012. V roku 2014 počet vystáňovaných klesol na hodnotu 22. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2009 a 2006, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 40 a 34 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese kladnú hodnotu len v roku 2009.

Celkový prírastok (- úbytok)											
Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	-2,14	-3,35	-0,64	-0,76	-1,19	1,43	-2,72	-0,22	-2,3	-2,21	-0,8

celkový prírastok	12	-2	29	24	8	37	-3	31	-14	14	3
hrubá miera celk. pr.	11,65	-1,92	28,02	22,26	7,28	32,51	-2,64	26,85	-12,04	12,04	2,56

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2009, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 37. Naopak k najväčšiemu úbytku došlo v roku 2012, kedy celkový počet obyvateľov klesol o 14.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Sirk. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 4,94. Do roku 2014 mierne klesol počet na 4,30.

Počet sobášov											
Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	4,94	4,4	4,17	4,22	4,22	3,78	3,63	3,56	3,44	4,34	4,30
sobášnosť	7	3	4	3	4	2	3	5	3	1	2
hrubá miera sobášnosti	6,8	2,88	3,86	2,78	3,64	1,76	2,64	4,33	2,58	0,86	1,71

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najväčší počet sobášov bol v obci evidovaný v roku 2004. V prípade rozvodovosti boli hodnoty takmer počas celého obdobia pod úrovňou okresu. Vo všeobecnosti však možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne.

Počet rozvodov											
Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Revúca HM	1,08	4,45	3,55	2,61	2,32	2,84	2,74	2,28	2,4	2,01	2,49
rozvodovosť	2	1	5	0	3	3	1	3	0	2	1
hrubá miera roz.	1,94	0,96	4,83	0	2,73	2,64	0,88	2,6	0	1,72	0,85
index rozvodovosti	28,57	33,33	125	0	75	150	33,33	60	0	200	50

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska a okresu. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 56,14 a do roku 2014 stúpila na hodnotu 63,85.

Hustota obyvateľov na km2 k 31.12. podľa územie a rok											
Obec Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. Revúca	55,76	55,65	55,48	55,51	55,43	55,44	55,46	55,36	55,29	55,17	55,09
Obec Sirk	56,14	56,85	56,41	58,76	59,9	62,03	61,97	62,93	63,39	63,39	63,85

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	1044	1042	1071	1095	1103	1140	1137	1170	1156	1170	1173
0-4	21	19	16	21	23	24	20	17	18	20	22
5-9	75	70	83	71	79	84	81	89	87	80	79
10-14	63	72	71	93	99	105	102	113	96	105	109
15-19	63	67	68	65	59	72	80	88	104	108	102
20-24	79	69	73	72	75	71	65	71	71	68	78
25-29	100	92	92	93	86	85	73	70	75	83	75

30-34	88	93	96	99	101	103	99	96	86	81	79
35-39	62	77	80	80	82	88	96	98	93	90	95
40-44	62	55	58	62	62	65	78	82	80	85	87
45-49	65	76	79	78	74	67	59	58	61	63	64
50-54	73	67	55	61	61	69	75	75	76	75	69
55-59	62	67	83	81	79	74	69	60	65	61	66
60-64	51	41	46	47	57	59	68	77	70	68	67
65-69	42	52	41	44	40	49	42	46	50	58	57
70-74	45	40	39	33	33	36	44	36	38	37	45
75-79	36	31	34	38	36	38	35	37	31	32	29
80-84	25	24	25	29	25	22	21	27	28	28	27
85-89	22	19	17	14	20	15	13	16	19	17	13
90-94	8	10	12	11	10	13	13	10	5	9	8
95-99	1	1	1	1	1	0	3	3	2	1	1
100+	1	2	2	2	0	0	0	1	1	1	1

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 35 do 44 rokov. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Sirk.

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnuť na 1326 obyvateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Spolu	1198	1208	1217	1223	1229	1242	1279	1281	1296	1311	1326
0	22	23	25	26	26	27	28	29	30	31	32
1-4	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
5-9	111	113	115	116	118	120	146	137	142	146	150
10-14	109	112	114	116	117	119	121	123	125	127	129
15-19	71	70	70	70	70	69	69	69	69	68	68
20-24	69	67	64	62	59	57	54	52	50	47	45
25-29	86	84	83	82	81	80	79	77	76	75	74
30-34	102	105	108	111	113	116	119	122	124	127	130
35-39	91	94	97	101	104	107	111	114	117	121	124
40-44	59	57	56	54	53	51	50	48	47	45	43
45-49	75	76	77	78	79	80	81	83	84	85	86
50-54	64	63	62	61	60	59	58	57	56	55	54
55-59	77	80	83	86	89	92	95	98	101	104	107
60-64	55	56	57	58	59	61	62	63	64	65	67
65-69	39	37	35	32	30	32	35	37	40	42	45
70-74	32	32	31	31	30	30	30	29	29	28	28
75-79	27	27	28	28	28	28	28	29	29	29	29
80-84	14	14	13	13	12	12	11	11	10	10	10
85-89	9	8	8	8	8	8	7	7	7	7	6
90-94	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4
95-99	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný mierny pokles. Za 11 ročné obdobie klesol počet obyvateľov o 14. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 40,54 %. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 7,74 %.

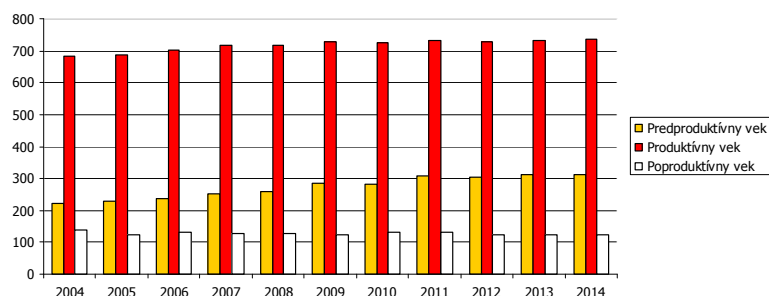
Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	222	228	238	250	260	285	283	307	305	313	312

Produktívny vek	684	689	703	717	717	730	724	733	727	732	737
Poproduktívny vek	138	125	130	128	126	125	130	130	124	125	124

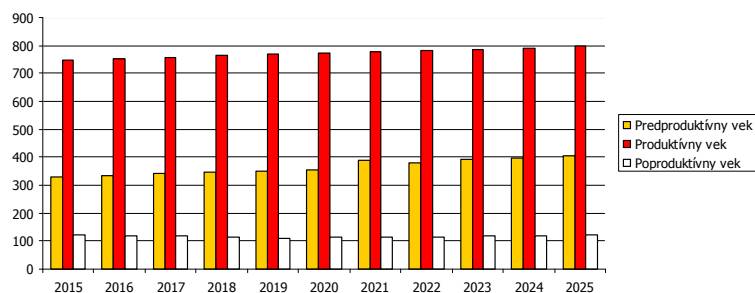
Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu len vo vekovej skupine produktívneho veku a predproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2025.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine predproduktívneho a produktívneho.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	328	335	342	347	351	357	387	382	391	399	407
Produktívny vek	749	752	757	763	767	772	778	783	788	792	798
Poproduktívny vek	124	120	117	115	111	113	114	116	118	120	122

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 15 do 19 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 45 do 49 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine 20 až 34 a od 45 do 54 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	63	102	39
20-24	79	78	-1
25-29	100	75	-25
30-34	88	79	-9
35-39	62	95	33
40-44	62	87	25
45-49	65	64	-1
50-54	73	69	-4
55-59	62	66	4
60-64	51	67	16

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015,

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra nie je vyhovujúca. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore (172) a sekundárnom sektore – výroba (230).

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
obec Sirk	537	230	60	230	172	376
Červeňany	46	31	5	26	12	34
Sirk	307	153	29	136	106	235
Železník	184	46	26	68	54	107
Ladislava	80	46	13	35	24	72
Železník - Šrobárka	104	0	13	33	30	35

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Sirk. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 230 obyvateľov, čo tvorí 42,83 %.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 81,28 %. V obci žili 5 obyvateľia s českou národnosťou a po jednom obyvateľovi s poľskou a 4 s maďarskou národnosťou. Pri 2,31 % nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SOBD 2011		%
Slovenská	951		81,28
nezistená	27		2,31
Poľská	1		0,09
Maďarská	4		0,34
Česká	5		0,43
Rómska	173		14,79

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním (30,09 %) a bez školského vzdelania (25,90 %). Vysoký počet obyvateľov disponovalo učňovským vzdelaním (14,10 %).

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
úplné stredné odborné (s maturitou)	151	12,91	
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	15	1,28	
bez školského vzdelania	303	25,90	
učňovské (bez maturity)	165	14,10	
základné	352	30,09	
stredné odborné (bez maturity)	92	7,86	
úplné stredné všeobecné	16	1,37	
nezistené	30	2,56	
úplné stredné učňovské (s maturitou)	24	2,05	
vysokoškolské bakalárske	6	0,51	
vyššie odborné vzdelanie	6	0,51	
vysokoškolské doktorandské	1	0,09	

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov

s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Problematické bude systematické vzdelávania určitej časti rómskeho etnika.

Vývoj nezamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v obci. V roku 2014 bolo v obci evidovaných 220 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v obci dosiahla hodnotu 29,9 %.

Nezamestnaní v obci											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sirk	202	211	201	171	179	226	206	208	242	236	220
z toho ženy	94	92	95	96	96	100	86	93	111	103	106
Produktívny vek	684	689	703	717	717	730	724	733	727	732	737
Miera nezamestnanosti	29,5	30,6	28,6	23,8	25,0	31,0	28,5	28,4	33,3	32,2	29,9

Zdroj: DataCubes, ŠÚ SR, 2015, 2004-2014

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Banskobystrický kraj	19,50	18,32	16,12	14,10	14,25	19,19	18,86	19,83	20,81	18,26	17,22
Okres Revúca	18,49	17,18	14,47	12,15	12,49	18,98	18,10	19,11	20,46	17,88	16,71
Muži	20,70	19,64	18,04	16,44	16,36	19,45	19,78	20,66	21,20	18,68	17,78
Ženy	28,41	28,07	25,91	25,80	25,57	30,05	28,83	30,79	32,55	29,55	26,82

Zdroj: ÚPSVAR, 2004-2014

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 26,82 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012 (32,55 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a riziková skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel postupne narastá. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 15,1 % (najvyššia hodnota bola zaznamenaná v roku 2005 a 2006 – 19,0 %).

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. Revúca	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	18,6	19,0	19,0	17,5	15,4	14,8	15,3	14,3	17,0	15,5	15,1
25-34	26,5	26,2	26,3	25,3	24,2	24,6	24,4	24,8	24,6	24,0	24,2
35-49	37,5	36,5	35,4	35,3	35,3	36,1	35,7	35,4	35,6	36,7	36,1
50 a viac	17,4	18,3	19,4	22,0	25,1	24,4	24,5	25,5	22,8	23,7	24,7

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	21	27	33	37	37	31	22	18	20	25	29
Nižšie stredné	44	41	37	36	39	34	36	41	43	36	35
Úplné stredné	30	29	28	24	20	32	35	34	32	33	30
Vysokoškolské	4	4	2	3	3	3	7	7	5	6	6

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 29 %.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi

organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Revúcej, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobu nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod a verejná správa. Silne zastúpené je aj zdravotníctvo a školstvo. Od roku 2009 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne zvýšil (44,0 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade verejnej správy a zdravotníctva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %					
	2009	2010	2011	2012	2013
Poľnohospodárstvo, lesníctvo ...	2,0	1,9	2,1	1,9	1,9
Priemysel spolu	41,8	42,1	47,7	42,2	44,0
Priemyselná výroba	37,8	38,9	44,9	39,6	41,4
Dodávka vody; čistenie a odvo...	3,9	3,0	2,7	2,5	2,4
Veľkoobchod a maloobchod; ...	15,3	13,6	9,6	8,4	10,2
Doprava a skladovanie	4,9	7,0	4,4	4,1	2,8
Ubytovacie a stravovacie služby	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Finančné a poisťovacie činnosti	0,9	0,7	0,8	0,8	1,1
Administratívne a podporné služby	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Verejná správa a obrana; povi...	20,1	15,3	12,7	10,2	11,6
Vzdelávanie	6,9	9,3	10,1	6,9	7,3
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	5,8	7,9	11,3	17,2	12,6
Umenie, zábava a rekreácia	0,6	1,1	0,6	0,5	0,6
Ostatné činnosti	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

2.8. BÝVANIE

V zastavanom území prevláda obytná funkcia, t. j. pozemky obytných domov. Jadro obce (Sirk) tvorí typická uličná zástavba, tvorená z rekonštruovaných domov, novostavieb a v menšom množstve aj pôvodných jednotrakových rodinných domov. Priestorovo-urbanistický rozbor obce možno charakterizovať ako rastlú, nepravidelnú hmotovo-kompozičnú štruktúru, ktoré tvorí poprepájaná komunikačná sieť (zberná a obslužné komunikácie). Historická časť obce tvorí miestami pôvodný bytový fond, na ktorý plynule nadväzujú lokality (ulicová štruktúra) s novými objektmi rodinnej zástavby. V tejto časti obce je pomerne dobre zachovaná i pôvodná charakteristická zástavba - jednotrakové domy so valbovou strechou s pozdĺžnym radením priestorov, spravidla orientované štítom do ulice. Niektoré objekty obce sú z estetického alebo aj technického hľadiska v dezolátnom stave a tým predurčené k sanácii a následnej náhrade novostavbami. V novšej časti obce sú prevažne rodinné domy mestského typu s obdĺžnikovým alebo štvorcovým pôdorysom. Na hlavnej urbanizačnej osi – cesta III. triedy, je situované pôvodné ťažisko urbanistickej štruktúry obce s rozptýlenou občianskou vybavenosťou a s dominujúcou polohou evanjelického kostola. Na prirodzené jadro obce (ťažisko obce) nadväzujú novšie i pôvodné zariadenia občianskej vybavenosti (mat. a základná škola, kultúrny dom, obecný úrad, požiarna zbrojnica a pod), ktoré sú situované v závislosti od postupnej vývinovej (historickej) urbanistickej štruktúry. Pôvodná najstaršia ulicová zástavba je situovaná pozdĺž obslužnej cesty vedúcej ku kostolu, kde bolo urbanisticky rozvinuté pôvodné jadro. V minulosti si ľudia obýdli budovali tak, aby v nich mohli bývať aj so svojimi príbuznými. V zadných traktoch domu

si stavali hospodárske objekty a vo na konci dvorov stodoly. Domy boli zväčša z nepálených tehál a v 20. storočí im pribudla keramická krytina.

Nasledujúca tabuľka prezentuje početnosť bytového fondu v súčasnosti.

Obývané byty a domy (2011)				
	spolu	byty		
		v rodinnom dome		domy
obec Sirk	354	172		191
Červeňany	33	31		33
Sirk	224	95		105
Železník	97	46		53
Ladislava	70	46		48
Železník - Šrobárka	27	0		5

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V obci Sirk bolo v roku 2011 evidovaných 354 bytov. Z nich v rodinnom dome bolo 191 bytov. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodov rekreácie (41) a z dôvodu zmeny vlastníctva - 20.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)				
zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
20	41	1	12	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli jedinou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (150) a v bytových domoch - 129.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)				
vlastné v byt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
129	150	34	0	35

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Sirk disponuje plochou od 40 do 80 m². Byty s 81 až 120 m² boli zastúpené v počte 83+57. Byty s rozlohou nad 120 m² boli zastúpené v počte 14.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy				
Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
v RD		11	64	83
v BD		1	115	57

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty 2 a 3 izbové. Tretou najväčšou skupinou sú 1 izbové byty. Byty s 5+ obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 29.

Byty podľa počtu obytných miestností				
1	2	3	4	5+
37	135	129	23	29

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Vlastný zdroj pitnej vody mali 2 domácnosti. Na spoločný zdroj bolo napojených 154 rodinných domov a 166 bytov v bytových domoch.

Byty podľa zásobovania vodou v RD			
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu

154	2	0	8
166	0	0	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentujú nasledujúce tabuľky. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 28 bytov v RD a 33 bytov v BD, a pevnou linkou disponovalo 90 bytov.

Vybavenosť bytov a domácností v obci v RD

podľa vybavenosti domácností				podľa pripojenia	
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto		na pevnú tel. linku	na internet
129	43	51		48	28
109	46	53		42	33

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Sirk je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom iného typu kúrenia – 300 bytov. Lokálne vykurovanie využívalo cca. 28 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
1	28	300	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených pevným palivom – 333 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívali 3 byty.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
2	3	3	333	1	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 v priemere klesol ich počet na 19 osôb. Najvyšší počet bol evidovaný v roku 2006. Od tohto roku do roku 2014 počet pomaly klesá. K najvyššiemu poklesu došlo v roku 2009.

Fyzické osoby - podnikatelia

o. Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	19	31	33	31	32	26	30	31	25	24	22
Živnostníci	18	30	32	30	31	25	28	29	23	21	19
Slobodné povolania	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	3

Zdroj: 20.10.2015, DataCubes, ŠÚ SR.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet podnikateľských osôb. Celkovo je v obci činných 18 právnických osôb. Z celkového počtu boli 4 ziskové a 14 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci

o. Sirk	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	16	16	16	15	15	15	15	16	18	18	18
Práv. osoby ziskové	4	4	4	3	3	3	3	4	4	4	4
Práv. osoby neziskové	12	12	12	12	12	12	12	12	14	14	14

Zdroj: 20.10.2015, DataCubes, ŠÚ SR.

V skupine ziskových subjektov došlo v sledovanom období k výraznému nárastu.

V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. Vo väčšine prípadov sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorí sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci. kovovýrobu, stolársku výrobu, a poskytovanie pohostinských služieb. V obci sa nachádzajú aj podnikateľské subjekty zaoberajúce sa živočíšnou výrobou. K najvýznamnejším subjektom patria: GEMER KOVO s.r.o. - zámočníctvo, kovoobrábanie, výroba dopravných značiek, GeSi Gemer Autofiltre, výroba autofiltrov, GeSi Gemer Kovo - výroba kovových konštrukcií, cestných značiek, autofiltrov, vianočných ozdôb, pracovných nástrojov, GeSi Gemer - výroba kovových konštrukcií, cestných značiek, autofiltrov, vianočných ozdôb, pracovných nástrojov, výroba stavebno-stolárska základná (výroba okien, dverí a pod.), stavebná údržba, strojárka údržba. Funkciu zásobovania obce základným spotrebným tovarom plní niekoľko malometrážnych predajní.

GeSi Gemer KOVO - výrobné družstvo vzniklo 3.8.1999. V priemere zamestnáva 20 zamestnancov. Sídlo má v rázovitej dedinke Sirk, kde má aj dve prevádzky. V neďalekom okresnom meste Revúca má ešte "DOM SLUŽIEB", kde prevádzkuje nasledovné činnosti: pneuservis, čalúnictvo, požičiavanie príviesných vozíkov, predaj propan-butánových fliaš. Výrobné družstvo GeSi Gemer Kovo SÍRK prevádzkuje aj vlastnú predajňu so širokým sortimentom svojej výroby. Vo svojich prevádzkach v Sirku družstvo vyrába: zvislé dopravné značenie (cestné značky), reklamné tabule, reflexné odrazky (pre nákladné autá a ťahače), mechanické zdvihačky (nosnosť 1t), transportné kovové bedne, bedničky na náradie (AVIA), ochranné koše na 50 l demižóny, bahenné koše, snehové zábrany, garážové dvere, autobusové zastávky a iné práce na zákazku.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Sirk, ktorá je začlenená do okresu Revúca, kraj Banskobystrický. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 362,6 ha, z čoho orná pôda zaberá 15,7 ha. Najväčšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 328,5 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa znižuje. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 19,8 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Ratkovské Bystré

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	20,6	20,6	20,6	20,6	20,6	20,6	20,5	19,8	19,8	19,8	19,8
Pol'nohosp. pôda - spolu	377,1	377,1	377,1	377,1	377,1	377,1	376,3	362,6	362,6	362,6	362,6
- orná pôda	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1	15,7	15,7	15,7	15,7	15,7
- záhrada	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1
- ovocný sad	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
- trvalý trávny porast	342,2	342,2	342,2	342,2	342,2	342,2	342,2	328,5	328,5	328,5	328,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky a viacročné krmivo. Hektárová úroda cukrovej repy výrazne klesla.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny spolu	2,00	3,52	3,76	2,65	2,54	3,92	2,93	1,87	-	3,68	2,84
Obilniny	2,01	3,53	2,94	2,66	2,55	3,93	2,96	1,89	3,40	3,68	2,84
Olejníky	1,02	2,46	1,56	1,54	1,80	2,15	2,01	1,31	1,13	1,90	1,41
Zemiaky	14,72	12,90	8,05	4,35	7,86	10,54	18,74	0,80	15,53	4,54	14,09
Cukrová repa	25,97	36,64	38,77	16,18	-	-	-	-	-	-	-
Viacročné krmivo	1,14	2,29	3,14	2,58	2,36	2,66	3,92	3,03	2,37	2,79	3,22

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hov. dob. (na 100 ha poľ. p.)	12,5	13,1	13,7	12,6	14,4	15,7	15,3	15,7	16,7	17,6	19,2
Kravy (na 100 ha poľ. p.)	4,3	4,4	5,2	4,4	4,5	4,9	5,1	6,7	6,4	6,4	7,3
Ovce (na 100 ha poľ. p.)	19,5	27,6	33,1	28,9	28,3	23,9	23,9	36,8	33,8	37,9	37,1
Ošípané (na 100 ha or. pôdy)	62,0	74,8	63,0	78,3	39,0	21,3	18,8	19,6	13,2	13,8	14,3
Hydina (na 100 ha ornej pôdy)	804,0	1 646,6	937,7	267,4	270,2	270,9	265,7	291,6	283,4	266,2	272,3
Sliepky (na 100 ha ornej pôdy)	246,7	244,3	244,9	242,4	245,1	225,3	220,9	242,4	239,1	221,9	226,3

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola a základná škola.

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola Sirk. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. V Materskej škole je jedna trieda, v ktorej vyučujú 2 učiteľky. V roku 2014 bolo evidovaných v materskej škole 21 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2004 do roku 2014.

Materská škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	20	24	23	22	25	20	20	21	22	23	21
MŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ - štátne - učiteľia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Základné školstvo

Základná škola v Sirku je spádovou školou pre 5 susediacich obcí. Nie je školou nového typu, jej vznik nadväzuje na zrušenie banického učilišťa, ktorého priestory boli v r. 1952 upravené pre potreby žiakov ZŠ. História školy je bohatá a jej činnosť bola a je úzko zviazaná so životom obce. Myšlienka založiť banické učilište pre závod Železník sa zrodila 12. júna 1950. Podmienky na výchovu banických učňov boli dokončené v rekordne krátkom čase a 2. septembra 1950 bolo učilište otvorené. V učilišti boli dvaja vychovávatelia, jeden učiteľ a 15 inštruktorov odborného výcviku pre praktickú výchovu na pracovisku. Uční postupne prechádzali všetkými banskými prácami. V škole ich učiteľ vyučoval teoretické predmety a ostatné predmety podľa učebných osnov. O svojom živote v študentskom domove a pocitoch zo štúdia písali učni v závodnom časopise. V školskom roku 1951/1952 sa vyučovanie začalo v provizórnych zariadeniach v Železníku a nová budova učilišťa bola odovzdaná 23. decembra 1951. Uční sa zapájali aj do kultúrnej a športovej činnosti v závode, podniku a okrese, vystupovali s vlastným programom na oslavách v závode a obci, často aj v okrese. 1. októbra 1957 boli učilišťa zrušené. Školy a domovy prevzali krajské národné výbory, ktoré z nich vytvorili trojročné odborné učilišťa. Viacerí absolventi zostali po vyučení pracovať v závode. Po zrušení banického učilišťa sa do budovy školy nasťahovala základná deväťročná škola a do internátu výrobné družstvo

invalidov Gemer (Frák, G., Baníctvo v Železníku, s. 226-228). V súčasnosti škola patrí ku školám s vysokým percentom rómskej populácie v počte žiakov a ku školám, ktoré majú práve s týmto etnikom problémy. V školskom roku 2014 bolo v škole evidovaných 216 žiakov v 11 triedach. V škole pracovalo 15 pedagogických zamestnancov.

Základná škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	178	191	197	205	206	213	220	223	223	218	216
ZŠ - štátne - triedy	9	9	9	10	10	11	11	11	11	11	11
ZŠ - štátne - učitelia	12	12	12	11	11	13	13	13	13	15	15

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Kapacita školskej jedálne je 150 miest pri stoloch. V roku 2014 bolo evidovaných 218 stravníkov.

Školské jedálne											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
jedálne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
miesta pri stoloch	52	50	50	50	48	48	50	80	80	150	150
stravníci	237	199	251	232	250	238	220	223	223	217	218

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrváť na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Revúcej, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec. V obci sa nenachádza zariadenie sociálnych služieb. Vzhľadom na postupné starnutie obyvateľstva bude potrebné uvažovať o zriadení domu sociálnej starostlivosti s kapacitou min. 15-40 osôb s integrovanou vývarovňou.

Obec v rámci originálnych samosprávnych kompetencií poskytuje opatrovateľskú službu obyvateľom obce. Obec zabezpečuje dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom), plní funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok a pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....). Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Revúca.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Revúca	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	3	4	4	4	5	4	5	6	5	7	7
P. m. k 31.12 spolu	157	140	146	152	152	151	150	152	152	152	154
P. m. v DD	108	130	135	135	135	134	135	130	130	120	30
P. m. v DSS pre postih. dos.	0	0	10	13	12	13	13	22	22	31	123
P. m. v DSS pre pos. deti	0	10	1	4	5	4	2	0	0	1	1

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevládajúcej existujúcej bytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiadava a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a bytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nachádza zdravotné stredisko. V obci je ambulancia praktického lekára pre dospelých. Ambulancia praktického lekára pre deti bola zrušená v roku 2013. Gynekologická a stomatologická ambulancia sa v obci nenachádzajú. Obyvatelia obce majú k dispozícii zdravotnícke služby v meste Revúca.

2.13. ŠPORT

Obyvatelia majú v obci obmedzené možnosti športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové ihrisko. V obci je činných niekoľko športových klubov. Po skončení druhej svetovej vojny, ako prvý obnovil svoju činnosť futbalový oddiel a už v máji 1945 hral stretnutia so susednými klubmi z Ratkovej, Revúcej a Jelšavy. Organizovanie futbalových súťaží sa začalo v roku 1949. Po založení závodného klubu ROH v roku 1949 sa zlepšila aj finančná situácia futbalového oddielu. Roku 1957 sa spojili futbalové oddiely zo Železníka a Sirku, kde sa vybudovalo nové ihrisko (20.12.2015, <http://www.sirk.ocu.sk/sk/index.php?ids=8>). V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (značkové turistické trasy), poľovníctvo a rybolov.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravky.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov/>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Kultúra v minulosti

Na dedinách, aj v Sirku, bolo kultúry málo. Možno raz alebo dva razy za rok sa konala tanečná zábava. Bolo to tancovanie v 19. storočí ešte len pri gajdách a od 20. storočia už pri cigánskej hudbe. Baníci robili zábavy hlavne na fašiangy. Ženy v ten deň pražili buchty. Zábavy boli po súkromných domoch zvlášť pre deti, pre mládež a zvlášť pre dospelých. Tancovali sa obyčajné známe tance – čardáš. V Sirku sa zachovalo veľa pekných ľudových piesní. Ochotnícke divadlo do roku 1918 boli neznáme a knižnica v obci nebola. V robotníckej osade v Železníku bolo viac kultúry, ale túto usmerňoval riaditeľ spoločnosti železozrudných baní. Neskôr vznikla v Sirku ľudová hudba. Nacvičovanie hudobníkov v Železníku začalo 10. júla 1921. Na nácvik dychovej hudby chodilo 32 uchádzačov. V roku 1924 zakúpili z baníckych príspevkov uniformy pre členov súboru. Dobré meno baníckej hudby sa rozšírilo po celom okolí a súbor začínali pozývať na rôzne oslavy aj do okolitých obcí a miest. Spoločenský život a tanečné zábavy sa rozšírili, keď začala účinkovať hudba Gustíka Krištofa zo Želeníka. Ľudová kapela

bola vo všetkých obciach v okolí veľmi obľúbená. Gustík Krištof urobil záslužnú prácu aj ako vychovávateľ baníckych učňov najmä v kultúrno – osvetovej práci a šírenia piesní Gemera, predovšetkým v obci Sirk. V súťaži ľudovej umeleckej tvorivosti sa dostala 9. – 10. augusta 1957 do celoslovenskej súťaže ľudovej umeleckej tvorivosti vo Vysokých Tatrách – v Starom Smokovci, odkiaľ sa prepracovala do celoštátneho kola Súťaž ľudové umelécké tvorivosti 3. – 7. septembra 1957 v Hradci Králové. Bol to najväčší úspech v práci s Gustíkovou kapelou a spevokolu mladých baníckych učňov. Dychový súbor v roku 1961 oslávil 40 rokov svojho trvania. V roku 1965 bola zastavená ťažba železnej rudy v Želeníku, a mnohí členovia súboru vstúpili do dychoviek magnezitových závodov v Lubeníku, v Jelšave a do Revúcej. Dychová hudba v Železníku zanikla v roku 1965. V Železníku sa prvé slovenské divadelné predstavenie, v rámci čítacieho spolku, uskutočnilo v roku 1928. Roku 1928 sa neskôr premietali aj filmy, boli to nemé filmy. V 1929 roku sa filmové predstavenia konali v novej zhromažďovacej miestnosti pred baňou Ladislav. Od roku 1932 sa premietali už aj zvukové filmy. Bolo to jediné kino v bývalom Revúckom okrese. Rozmach kultúrneho života v Železníku nastal po februári 1948 a po vytvorení závodného klubu ROH v roku 1949. Závodný klub prevzal existujúce knižnice čítacích spolkov, vytvoril ďalšie knižnice v baníckom učilišti a v Červeňanoch. V železníku sa rozvíjala činnosť divadelného súboru. Ladislav Halama organizoval predstavenia profesionálnych divadelných súborov tak v Železníku ako aj Ondrej Toda v Sirku. Divadelníci – ochotníci v Sirku hrávali divadelné hry aj v období po druhej svetovej vojne i neskôr, nezachovali sa však žiadne písomné záznamy ani fotografie. Kino v Železníku bolo v roku 1948 zoštátnené. V roku 1951 získalo titul najvzornejšieho kina v Košickom kraji. V roku 1953 ho prevzalo závodný klub ROH a nazvalo „Stachanov“. V 50 – tých rokoch vznikli kiná aj v susedných obciach Sirk, Turčok, Rákoš, Rákošská Baňa, Ratková, Ratkovské Bystré a návštevnosť v Železníku poklesla (20.12.2015, <http://www.sirk.ocu.sk/sk/index.php?ids=9>).

Kultúra v súčasnosti

Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Má kapacitu 150 osôb. Uvedená stavba je však v zlom technickom stave. Kultúrny dom je v súčasnosti nefunkčný, nevykuruje sa, bol napojený na budovu VDI Gemer Sirk. Problémom je aj strešná krytina. Súčasná strešná krytina na mnohých miestach vplyvom poveternostných vplyvov zvetrala a dažďová voda presakuje do interiéru budovy. Aj napriek zlému technickému stavu však budova slúžila na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvali slávnosti pri príležitosti dňa detí, dňa matiek, atď.. Do budúcnosti plánuje obec zaviesť viacero pravidelných kultúrnych akcií, ako Dni obce. Určité kultúrno-spoločenské funkcie plnia aj tunajšie činné súbory - Železníček a Rómsky folklórny súbor. V obci sa nachádza kostol, ktorý pokrýva duchovnú stránku kultúrneho života v obci.

Kultúrno - historické hodnoty obce

Z hľadiska kultúrno - historického je obec bohatá na početné technické pamiatky, nakoľko sa tu ťažila železná ruda a historické kultúrne pamiatky (kostol). Obec bola pôsobiskom kultúrnych osobností Slovenska. Okrem zaujímavostí nachádzajúcich sa priamo v obci, je okolie bohaté na mnohé iné atraktivity cestovného ruchu.

Evanjelický kostol

Prvá zmienka o kostole je v zápise o vizitácii evanjelických cirkví v Gemi roku 1596. V rokoch náboženskej neslobody zemský pán gróf Csáky v roku 1712 kostol evanjelikom odobral a odovzdal ho rímskokatolíckemu plebánovi v Rákoši, ktorý ho spravoval ako kostol sv. Anny. Náboženským úkonom neslúžil, v Sirku bolo všetko obyvateľstvo evanjelické. V roku 1809 kostol zhorel. Nemal ho kto opraviť. Takmer 40 rokov chátral. V 40. rokoch 19. storočia sa začala ťažba železnej rudy zvyšovať a banská spoločnosť Rimavská koalícia potrebovala kancelárie a byt pre správcu baní. V roku 1847 odkúpili chátrajúci kostol od rímskokatolíckej cirkvi a budovu prebudovali. Kostol bol ohradený silným kamenným múrom, ktorý bol obyvateľmi rozobratý. Vo vnútri ohrady bol cintorín kde sa pochovávalo do roku 1760.

Husitský kostol

V obci Sirk stojí doteraz budova zrejme stredovekého kostola (možno až z 13. storočia, niekedy sa uvádza aj 17. storočie). Boží chrám už však po prestavbe na obytný dom nepripomína. O kostolíku nemáme veľa informácií, prvá písomná zmienka je až z roku 1596 vo vizitácii evanjelických cirkví v Gemi. V roku 1712 gróf Csáky evanjelikom kostol vzal a odovzdal ho rímskokatolíckemu farárovi v neďalekom Rákoši. V tejto dobe bol zasvätený sv. Anne. Pôvodne bol opevnený a vnútri areálu sa nachádzal cintorín. Kamenný múr obyvateľia postupne rozobrali a pri kostolíku sa prestalo pochovávať v roku 1760 a neskôr na tomto mieste vzniklo miesto pre jarmoky. Keďže obyvateľia Sirku boli evanjelici, kostolík sa nevyužíval ani na liturgické účely. V roku 1809 navyše vyhorel a nasledujúcich 40 rokov chátral, keďže ho nemal kto opraviť. V 40. rokoch 19. storočia o stavbu prejavila záujem banská spoločnosť Rimavská koalícia, ktorá potrebovala kancelárie a byt pre správcu baní. V rokoch 1847 - 49 teda kostolík odkúpili a následne prestavali pre svoje účely. Pôdorys kostolíka s asymetricky umiestnenou vežou naznačuje, že pôvodná menšia stavba bola v neskoršom období (neskorá gotika?) rozšírená severným (možno aj východným) smerom a menšia svätyňa bola nahradená väčším polygonálnym presbytériom, ku ktorej sa pripája severná sakristia. V posledných rokoch

neobývaná stavba chátka a navyše v zime 2012/13 sa pod snehom prepadla strecha lode a presbytéria. Stavba bola len provízorne prekrytá igelitovou plachtou. Kostolík urgentne potrebuje opravu, inak mu hrozí zánik (20.12.2015, <http://www.apsida.sk/c/3469/sirk>).

Cirkev

Sirkovská cirkev evanjelického augsburského vyznania bola založená počiatkom reformácie. Do roku 1598 ako filiálna cirkev bola pripojená ku kamenianskej cirkvi. V roku 1598 sa od tohto zväzku odtrhla a vstúpila s Rákošom a s Turčokom. Dobré nažívanie ľudí sa prerušilo v roku 1674, keď bratislavský súd rozhodol, že evanjelický farár a učiteľia musia prestúpiť ku katolíckej cirkvi. Boli to časy bezpríkladného útlaku, náboženskej neznášanlivosti, prenasledovania. Tolerančný patent vydaný panovníkom Jozefom II., dňa 29. októbra 1781, o náboženskej znášanlivosti, svitalo na lepšie časy. V tom čase sirkovskú cirkev vyhlásili za matku – cirkev a Rákoš s Turčokom sa stali filiami. Následky tohto času pocítila aj sirkovská cirkev, 70 rokov ostala bez farára. Evanjelici 17. mája 1785 položili základný kameň chrámu Božieho a v jeseni roku 1786 bol už postavený a v XX. Trojičnú nedeľu aj posvätený. Nový kostol, bol väčší ale bez veže. V interiéri mal neskorobarokový oltár (v roku 1837 prestavaný) a kazateľnicu. Vežu pristavali až o 150 rokov neskôr v roku 1936. V roku 1964 sa konala oprava kostola a veže. Za prvú faru slúžil bývalý stoličný dom (20.12.2015, <http://www.sirk.ocu.sk/sk/index.php?ids=6>).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firmi aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpodátateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí, resp. v chatách nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú poskytované v miestnych pohostinstvách. V obci chýba reštauračné zariadenie, ktoré by v tradičnom prostredí poskytovalo príležitostným ale aj ostatným

návštevníkom obce tradičné jedlá typické pre túto oblasť. Vznik takéhoto zariadenia v súčasnosti je ale vysoko nepravdepodobné.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Obec Sirk disponuje bohatým potenciálom cestovného ruchu. V okolí obce sa rozprestiera bohaté prírodné bohatstvo zastúpené lesmi. Z hľadiska kultúrne - historického je obec bohatá na početné technické pamiatky, nakoľko sa tu ťažila železná ruda a historické kultúrne pamiatky (kostol). Obec bola pôsobiskom kultúrnych osobností Slovenska. Okrem zaujímavostí nachádzajúcich sa priamo v obci, je okolie bohaté na mnohé iné atraktivity cestovného ruchu.

Evanjelický kostol

Prvá zmienka o kostole je v zápise o vizitácii evanjelických cirkví v Gemeri roku 1596. V rokoch náboženskej neslobody zemský pán gróf Csáky v roku 1712 kostol evanjelikom odobral a odovzdal ho rímskokatolíckemu plebánovi v Rákoši, ktorý ho spravoval ako kostol sv. Anny. Náboženským úkonom neslúžil, v Sirku bolo všetko obyvateľstvo evanjelické. V roku 1809 kostol zhorel. Nemal ho kto opraviť. Takmer 40 rokov chátral. V 40. rokoch 19. storočia sa začala ťažba železnej rudy zvyšovať a banská spoločnosť Rimavská Koalícia potrebovala kancelárie a byt pre správcu baní. V roku 1847 odkúpili chátrajúci kostol od rímskokatolíckej cirkvi a budovu prebudovali. Kostol bol ohradený silným kamenným múrom, ktorý bol obyvateľmi rozobratý. Vo vnútri ohrady bol cintorín kde sa pochovávalo do roku 1760.

Pavel Emanuel Dobšínský

Pavel Emanuel Dobšínský - (16. marec 1828 - 22. október 1885 Drienčany) spisovateľ, ktorého poznala celá kultúrna Európa - mládenecké roky prežil na fare v Sirku. Napísal viacero známych diel, jeho vrcholným dielom sú Prostonárodné slovenské povesti (1880 - 1883). Vyštudoval gymnázium v Rožňave, evanjelické lýceum v Levoči (1840 - 1848). V roku 1850 zložil kandidátsku skúšku v Revúcej pri Samuelovi Reusovi, toho istého roku si ho vzal k sebe za kaplána.

Národný park Muránska planina

Muránska planina predstavuje v rámci Slovenska jedno z najzachovalejších území. V roku 1976 bola vyhlásená za chránenú krajinnú oblasť a v roku 1997 bol zriadený Národný park Muránska planina. Rozloha územia národného parku je 203,2 km², ochranné pásmo má veľkosť 217 km². Územie Národného parku Muránska planina a jeho ochranné pásmo sa nachádza v troch okresoch - Brezno, Revúca a Rimavská Sobota. Najvyšším vrcholom územia národného parku je Fabova hoľa (1439 m.n.m.). Podstatnú časť územia tvorí skrasovatená doska Muránskej planiny budovaná prevažne svetlými triasovými vápencami. V území je zaevidovaných množstvo jaskýň a priepastí, viac ako 50 ponorov a vyvieraciek a iných krasových javov, ako sú škrapy, krasové jamy, tiesňavy, bralá a pod. Najvýznamnejšou rastlinou planiny je endemit Lykovec muránsky. Celkovo sa rastlinstvo národného parku radí k najzaujímavejším spomedzi ostatných orografických celkov Slovenska. Zastúpené sú xerothermné, horské, alpínske aj subalpínske druhy. Zo zoologického hľadiska je významná poloha Muránskej planiny na južnom okraji slovenského úseku Karpát, čím sa podmieňuje spoločné zastúpenie západokarpatských horských a podhorských spoločenstiev s panónskymi alebo termofilnými druhmi. Vyskytujú sa tu takmer všetky významnejšie druhy stavovcov, napríklad orol skalný, výr skalný, hlucháň, medveď, vlk, rys, vydra riečna.

Muránsky hrad

Kráľovský hrad postavili v 13. storočí na vysokom brale Cigánka na ochranu cesty, vedúcej z Gemera do Liptova a Zvolena. V rokoch 1529-1549 spravoval hrad Matej Bašo, známy lúpežný rytier, ktorý so svojou družinou podnikal výpravy do širokého okolia. Vypálil Levoču, Dobšínú a jeho meno je spojené aj so zničením kartuziánskeho kláštora na Kláštorsku v Slovenskom raji. V roku 1609 prešiel do vlastníctva bohatej rodiny Széchyovcov. Mária Széchyová ho počas povstania Juraja Rákócziho I. vydala tajne do rúk svojho budúceho manžela Františka Veselényiho. Mária si svojou krásou a odvahou vyslúžila meno "Muránska Venuša." O láske tohoto krásneho páru sa rozprávali legendy, zachytené v mnohých povestiach a románoch. Poslednými majiteľmi bol rod Coburgovcov a tí vlastnili hrad až do roku 1945. Hrad v 18. storočí dvakrát vyhorel a koncom 18. storočia už nebol obývaný. V roku 1972 hrad vyčistili a od roku 1980 sa vykonávala postupná nutná údržba. Na hrade sa

usporadúvajú mnohé akcie, zábavného i náučného charakteru. Najlepší prístup na hrad je dnes náučným chodníkom z obce Muráň, popri turistickej chate Zámok.

Vysoká pec v Červeňanoch

Vysoká pec v Červeňanoch spracúvala limonit a siderit "predpražený" v milieroch (podobne ako drevné uhlie). Pracovalo tu okolo 25 robotníkov, pec bola v prevádzke až 44 týždňov v roku, vyrábala surové železo. V roku 1874 postavili druhú vysokú pec, na výrobu liatinových výrobkov. Obe mali spoločné dýchacie zariadenie. Druhú pec však už v roku 1878 odstavili, lebo sa nevyrovnala Heinzelmannovej zlievárni v Lubeníku, v časti Chyžnianska Voda. Železo zo železiarne v Červeňanoch odvážali do Maďarska a časť výroby vyvážali do Rakúska. V roku 1872 priniesla vysoká pec zisk asi 20 tisíc korún za rok.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom					
	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy	683 569,00	752 874,00	785 573,19	864 842,19	925 974,63
Bežné výdavky	698 340,00	704 831,00	808 694,32	798 583,90	882 245,50
Prebytok/schodok	-14 771,00	48 043,00	-23 121,13	66 258,29	43 729,13
Kapitálové príjmy	0,00	406 553,00	399 033,10	427 434,96	0,00
Kapitálové výdavky	35 674,00	441 610,00	329 132,75	500 242,55	30 000,00
Prebytok/schodok	-35 674,00	-35 057,00	69 900,35	-72 807,59	-30 000,00
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.	-50 445,00	12 986,00	46 779,22	-6 549,30	13 729,13
Príjmy finančných operácií	48 480,00	1 345,00	18 160,46	132 888,10	14 360,31
Výdavky finančných operácií	0,00	2 485,00	0,00	0,00	0,00
Rozdiel finančných operácií	48 480,00	-1 140,00	18 160,46	132 888,10	14 360,31
Rozdiel celkového rozpočtu	-1 965,00	11 846,00	64 939,68	126 338,86	28 089,44

Zdroj: OcÚ Sirk, 2015

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Sirk je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Sirk. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Sirk
Sídlo pracoviska daňového úradu	Revúca
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Revúca
Sídlo Okresného súdu	Revúca
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Revúca
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Revúca
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Revúca
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Revúca
ŠÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Sirk je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Revúca. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd

využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko menších a väčších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, údržbové investície na obecnom úrade, kultúrnych domoch, v rámci obecných cintorínov. Obec čiastočne zabezpečila rozvoj verejných priestranstiev. Zväčša išlo o investične nenáročné projekty. Obec zabezpečila rozšírenie plôch IBV, ako aj opravy a čiastočné rozšírenie verejného osvetlenia. Obec zabezpečila výstavbu bytov pre marginalizované skupiny a neustále zlepšuje ich životné podmienky. Obec zabezpečila rekonštrukciu a modernizáciu vzdelávacích zariadení. Čiastočne boli realizované projekty v oblasti odpadového hospodárstva.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Sirk nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikočiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.

- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká	vysoký	nízky
	nízka	1 Sústrediť snahu 3 Nízka priorita	2 Udržať snahu 4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Sirk a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

- lesné pozemky zaberajúce cca. 1354,1 ha katastra obce, - celkovo 4 podnikateľské subjekty – právnické osoby, - počet fyzických osôb podnikateľov – 22 v roku 2014, - prechádzajúca cesta III. triedy s prepojením na okresné mesto Revúca, - dobrá dostupnosť okresného mesta Revúca, - existencia plôch pre rozvoj výroby, - existencia plôch pre rozvoj ekologickej energetickej výroby, - prítomnosť veľkého počtu fyzických osôb nepodnikateľov v oblasti služieb pre obyvateľov obce, - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - prítomnosť podnikateľského subjektu zaoberajúceho sa kovovýrobou, - prítomnosť firmy s produkciou autofiltrov, - existencia poľnohospodárskeho družstva so živočíšnou výrobou, - prítomnosť stravovacieho zariadenia, ktoré možno využiť pre potreby cestovného ruchu, - dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, - existencia firmy zaoberajúcou sa chovom hovädzieho dobytku a oviec,	- nerozvinutý pracovný trh v celej lokalite okresu Revúca, - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo, oprava, servis... - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - vysoký podiel obyvateľov so základným vzdelaním a bez vzdelania, - vysoký podiel rómskeho obyvateľstva častokrát bez pracovných návykov,
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Sirk s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta Revúca, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Sirk (priemyselná výroba, lesné hospodárstvo a poľnohospodárstvo), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o región,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 15	11 Stratégia WO 9
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta III. triedy / 53214, - do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do okresného mesta, - čiastočne vybudované chodníky pre peších pozdĺž cesty III/53214 triedy, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD v každej časti obce Sirk aj	- nedostatok spojov do okresného mesta Revúca v ranných hodinách (okolo 5 hodiny) a počas víkendov, - obcou neprechádza železničná trať, - nevybudovaný chodník pre peších pozdĺž cesty III. triedy, - nedobudované parkovacie plochy, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci technický stav štátnej komunikácie III/53214,

- Železník, - hustota existujúcej infraštruktúry cestnej dopravy, - čiastočne budované parkovacie plochy,	- nevyhovujúce informačno-orientačné značenie v celom priestore obce, - nevybudované poľné cesty, - absencia chodníkov popri miestnych komunikáciách - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - výstavba, dostavba a rekonštrukcia chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste III/53214. triedy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7	11 Stratégia WO 4 5
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - obec Sirk je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky z Revúcej, - dostatok vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dostavby plôch IBV, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou v každej časti obce Sirk a Železník, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, - vybudovaný verejný vodovod, - vybudované verejné osvetlenie,	- nevybudovaná rozvodná sieť plynu, - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nevyhovujúci stav vodovodnej siete, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými - obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia a dostavba vodovodnej siete, - výstavba rozvodnej siete plynu, - dostavba verejného osvetlenia na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcia vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojek do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8	10 Stratégia WO 8
T hrozby	Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO a WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Sirk na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - existencia skládky odpadu v katastri obce, - čiastočne vybudovaná splašková kanalizačná sieť,	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - obci sa nenachádza kompostáren na biologicky rozložiteľných odpadov, - skládka odpadu mimo prevádzky, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti, - čierne skládky ako finančné bremeno obce, - nedisciplinovanosť neprispôsobivých obyvateľov a vytváranie čiernych skládok, - znečisťovanie vodných tokov, - absolútna nesúčinnosť pri separovaní odpadu,
Príležitosti	Ohrozenia
- dostavba kanalizačnej siete v obci. - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - obnova činnosti skládky TKO, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EU v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd rieky Východný Turiec, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Revúca, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	10 Stratégia WO 12
T hrozby	Stratégia ST	8 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Východný Turiec, - zavedený separovaný zber,	- nedobudovaná kanalizačná sieť, - veľké zdroje znečistenia – prevádzky v Lubeníku, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Východný Turiec, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - nedisciplinovanosť neprispôsobivých obyvateľov a vytváranie čiernych skládok, - znečisťovanie vodných tokov, - absolútna nesúčinnosť pri separovaní odpadu, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - nedostatok zelene pozdĺž korýt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestnych cintorínov, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov toku Východný Turieca - najmä v intraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymieľaniu brehov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová miestna doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy, - odpad zo živočíšnej veľkovýroby,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v regióne Revúcej, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 4	19 Stratégia WO 9 2 6
T hrozby	Stratégia ST	10 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok

v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie WO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - existencia zdravotného strediska, - ambulancia praktického lekára pre dospelých, - existencia nízkoštandardného bývania,	- absencia praktického lekára pre deti, - absencia lekárne, - absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - vysoký podiel obyvateľov rómskeho pôvodu, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nevyhovujúci bytový fond časti rómskeho obyvateľstva a neochota individuálne riešiť svoj bytový problém, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilítom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12	Stratégia WO
T hrozby	9 Stratégia ST 13	6 Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu ST – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Revúca.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- bohatá a dlhoročná tradícia vzdelávania,	- deficit v materiálno – technickom vybavení školy,

- existencia materskej školy v obci, - existencia základnej školy v obci, - dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, - základná škola pripojená na sieť Internet, - prítomnosť počítačovej učebne, - dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, - existencia materskej školy v samostatnej budove, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - existencia telocvične, - existencia športového ihriska pre potreby vzdelávania, - existencia futbalového ihriska, - existencia poľovníckych revírov, - existencia futbalového športového klubu, - existencia streleckého športového klubu,	- zlý technický stav telocvične, - nevhodné a nedostatočné priestory pre obecnú knižnicu, - potreba zateplenia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budovách materskej a základnej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
Príležitosti	Ohrozenia
- modernizácia predškolského zariadenia a základnej školy, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Sirk, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 15	15 Stratégia WO 6
T hrozby	Stratégia ST 9	7 Stratégia WT

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol, technické kultúrne pamiatky), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu s kapacitou 150 osôb, - existencia kultúrneho spolku Železníček, - existencia rómskeho kultúrneho spolku,	- nefunkčný dom kultúry, - zlý stav technických kultúrnych pamiatok v obci, - v súčasnosti nevyužívaný kultúrno-historický potenciál pre potreby cestovného ruchu, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, rekonštrukcia vykurovania, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,

	- chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budov domov kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7	Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 5	Stratégia WT 5

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO s WO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- bohaté kultúrne dedičstvo, - železná cesta – história baníctva, - prítomnosť technických pamiatok, - prírodné krásy v okolí obce, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - v blízkosti prechádzajúca „Gotická cesta“, - početné množstvo turistických chodníkov, - početné množstvo cykloturistických trás, - existencia poľovníckeho revíru,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Sirk v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Sirk vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v okolí Strážovských vrchov, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
--	------------------------	------------------------

O príležitosti	Stratégia SO	8	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	6	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedobudovaný kamerový systém, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita IZPVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne

a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Sirk a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Sirk patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Sirk vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SIRK.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Sirk. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Sirk a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Sirk poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerat' ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Sirk je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie.

Obec Sirk je súčasťou vyššieho územného celku Banská Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHSR obce Sirk:

Hlavné disparity BBSK

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;

v priemysle

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP;

v službách

- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- značné ekologické zaťaženie poľnohospodárskej krajiny;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch;
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu;
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby, ťažiskové odvetvie;
- rozvoj biotechnológií;

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle;
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb;

v službách

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce;
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením na ekologický vidiecky turizmus;

v technickej infraštruktúre

- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- potenciál využitia vodných zdrojov;
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadrovej-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení;
- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Sirk v jednotlivých politikách. Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Sirk v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ lesné pozemky zaberajúce cca. 1354,1 ha katastra obce, + celkovo 4 podnikateľské subjekty – právnické osoby, + počet fyzických osôb podnikateľov – 22 v roku 2014, + prechádzajúca cesta III. triedy s prepojením na okresné mesto Revúca, + dobrá dostupnosť okresného mesta Revúca, + existencia plôch pre rozvoj ekologickej energetickej výroby, + existencia plôch pre rozvoj ekologickej energetickej výroby, + prítomnosť veľkého počtu fyzických osôb nepodnikateľov v oblasti služieb pre obyvateľov obce, + vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, + prítomnosť podnikateľského subjektu zaoberajúceho sa kovovýrobu, + prítomnosť firmy s produkciou autofiltrov, + existencia poľnohospodárskeho družstva so živočíšnou výrobou, + prítomnosť stravovacieho zariadenia, ktoré možno využiť pre potreby cestovného ruchu, + dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, + existencia firmy zaoberajúcou sa chovom hovädzieho dobytku a oviec,	- nerozvinutý pracovný trh v celej lokalite okresu Revúca, - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo, oprava, servis... - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - vysoký podiel obyvateľov so základným vzdelaním a bez vzdelania, - vysoký podiel rómskeho obyvateľstva častokrát bez pracovných návykov,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta III. triedy / 53214, + do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do okresného mesta, + čiastočne vybudované chodníky pre peších pozdĺž cesty III/53214 triedy, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, + dostatočné pokrytie zastávkami SAD v každej časti obce Sirk aj Železník, + hustota existujúcej infraštruktúry cestnej dopravy, + čiastočne budované parkovacie plochy,	- nedostatok spojov do okresného mesta Revúca v ranných hodinách (okolo 5 hodiny) a počas víkendov, - obcou neprechádza železničná trať, - nevybudovaný chodník pre peších pozdĺž cesty III. triedy, - nedobudované parkovacie plochy, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci technický stav štátnej komunikácie III/53214, - nevyhovujúce informačno-orientačné značenie v celom priestore obce, - nevybudované poľné cesty, - absencia chodníkov popri miestnych komunikáciách - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + obec Sirk je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky z Revúcej, + dostatok vybudovaných transformátorových staníc, + možnosť dostavy plôch IBV, + vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou v každej časti obce Sirk a Železník, + hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, + vybudovaný verejný vodovod, + vybudované verejné osvetlenie,	- nevybudovaná rozvodná sieť plynu, - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nevyhovujúci stav vodovodnej siete, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými - obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Sirk na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, + existencia skládky odpadu v katastri obce, + čiastočne vybudovaná splašková kanalizačná sieť,	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadoch, - skládka odpadu mimo prevádzky, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce, - nedisciplinovanosť neprispôsobivých obyvateľov a vytváranie čiernych skládok, - znečisťovanie vodných tokov, - absolútna nesúčinnosť pri separovaní odpadu,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Východný Turiec, + zavedený separovaný zber,	- nedobudovaná kanalizačná sieť, - veľké zdroje znečistenia – prevádzky v Lubeníku, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Východný Turiec, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - nedisciplinovanosť neprispôsobivých obyvateľov a vytváranie čiernych skládok, - znečisťovanie vodných tokov, - absolútna nesúčinnosť pri separovaní odpadu, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov,

	- nedostatok zelene pozdĺž koryt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestnych cintorínov, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov toku Východný Turieca najmä v intraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymieňaniu brehov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová miestna doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy, - odpad zo živočíšnej veľkovýroby,
--	---

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečená opatrovateľská služba, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne vyhovujúci, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť + uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + existencia zdravotného strediska, + ambulancia praktického lekára pre dospelých, + existencia nízkoštandardného bývania,	- absencia praktického lekára pre deti, - absencia lekárne, - absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - vysoký podiel obyvateľov rómskeho pôvodu, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nevyhovujúci bytový fond časti rómskeho obyvateľstva a neochota individuálne riešiť svoj bytový problém, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohatá a dlhoročná tradícia vzdelávania, + existencia materskej školy v obci, + existencia základnej školy v obci, + dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, + základná škola pripojená na sieť Internet, + prítomnosť počítačovej učebne, + dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, + existencia materskej školy v samostatnej budove, + využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, + existencia telocvične, + existencia športového ihriska pre potreby vzdelávania, + existencia futbalového ihriska, + existencia poľovníckych revírov, + existencia futbalového športového klubu, + existencia streleckého športového klubu,	- deficit v materiálno – technickom vybavení školy, - zlý technický stav telocvične, - nevhodné a nedostatočné priestory pre obecnú knižnicu, - potreba zateplenia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budovách materskej a základnej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dlhoročná história obce, tradície, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol, technické kultúrne pamiatky), + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + existencia kultúrneho domu s kapacitou 150 osôb, + existencia kultúrneho spolku Železníček, + existencia rómskeho kultúrneho spolku,	- nefunkčný dom kultúry, - zlý stav technických kultúrnych pamiatok v obci, - v súčasnosti nevyužívaný kultúrno-historický potenciál pre potreby cestovného ruchu, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, rekonštrukcia vykurovania, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce,

	- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
--	---

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohaté kultúrne dedičstvo, + železná cesta – história baníctva, + prítomnosť technických pamiatok, + prírodné krásy v okolí obce, + veľký počet povrchových prírodných útvarov, + strategická východisková poloha na poznávací výlety do širšieho okolia obce, + v blízkosti prechádzajúca „Gotická cesta“, + početné množstvo turistických chodníkov, + početné množstvo cykloturistických trás, + existencia poľovníckeho revíru,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedobudovaný kamerový systém, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, + obecný občasník a rozhlas, + vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita IZPVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Sirk.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicít, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

**Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk
2016 - 2025**

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SIRK

Vízia

Obec Sirk je obcou s bohatou kultúrnou a technickou históriou, obklopená prírodným prostredím s neoceniteľnou hodnotou. Okrem relatívne silnej hospodárskej základne obec disponuje bohatým prírodným potenciálom, ktorý bude v budúcnosti aj aktívne využívať. Obec Sirk bude obcou, ktorá bude vyvážené zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane významným kultúro-historickým strediskom cestového ruchu, a bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v súvislosti s pôsobením známych slovenských dejateľov a v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Sirk. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Sirk a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Sirk disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takehoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Sirk všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarom a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Sirk v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie verejnej zelene - drevín, trávnikov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, ktoré sú obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Sirk so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadila nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Sirk považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Sirk v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a plnoorganizovanej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Sirk. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Sirk v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisústnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Sirk nasledovný strategický cieľ:

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Sirk, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní environmentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou tunajších prírodných hodnôt. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie

zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Sirk je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk na roky 2016 - 2025 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Sirk. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Uzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativitosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Sirk, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, priemyslu, poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci.	Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce. Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva. Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch. Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.
	Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE Podprogram 2.1. Komunikácie Podprogram 2.2. Doprava
	Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
	Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
	Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia
	Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO Podprogram 6.1. Sociálne služby Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti
	Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT Podprogram 7.1. Vzdelávanie Podprogram 7.2. Šport
	Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry
	Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH Podprogram 9.1. Propagácia obce Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce. Podprogram 9.3. Cestovný ruch.
	Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ Podprogram 10.1. Administratíva Podprogram 10.2. Bezpečnosť
	Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry. Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Opatrenie 1.2.2

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podpora rozvoja lokalít výroby.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prívlevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Výstavba rozvodnej siete plynu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Modernizácia obecného zberného dvora a výstavba kompostoviska.

Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.

Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Nájomná bytová výstavba.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Rekonštrukcia verejných budov.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk
2016 - 2025**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivita Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivita Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.
Výstavba obecnej tržnice v obci Sirk.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.

Opatrenie 1.2.2 Podpora rozvoja lokalít výroby.
Aktivita Rozvoj výrobných plôch v rámci existujúcich priestorov bez zmeny funkčného využitia.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivita Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.
Obnova technológií v podnikoch.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovy domov kultúry Sirk a Železník.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy a miestnych komunikácií) zaistiť udržiavajúcu dopravnú obsluhu obce Sirk. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v obci Sirk. Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v časti Železník. Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v časti Červeňany. Rekonštrukcia oporných múrov pozdĺž komunikácií vo vlastníctve obce.
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivita	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty III. tr..
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy s prepojením na obce Ratková a okolie.
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba parkoviska pre potreby futbalového ihriska – 15 p.m. + autobus. Rekonštrukcia a dostavba parkoviska pri domoch kultúry. Rekonštrukcia a dostavba parkoviska pre potreby cintorínov – Sirk, Železník, Červeňany.
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III. Výstavba chodníkov v časti Starý Sirk. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v časti Železník. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v časti Červeňany. Rekonštrukcia chodníkov v obci Sirk.
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivita	Rekonštrukcia premostenia cez rieku Východný Turiec. Rekonštrukcia premostenia cez miestne toky.
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivita	Rekonštrukcia prechodov pre chodcov. Osadenie osvetlenia prechodov pre chodcov. Osadenie spomaľovačov. Geodetické zameranie ciest.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV.
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v obci Sirk – zníženie energetickej náročnosti a intenzifikácia osvetľovacích bodov. Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v časti Železník – zníženie energetickej náročnosti a intenzifikácia osvetľovacích bodov. Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v časti Červeňany – zníženie energetickej náročnosti a intenzifikácia osvetľovacích bodov.
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a revitalizácia areálu cintorína v obci Sirk. Výstavba oplatenia obecného cintorína. Výstavba urnovej steny v areáli cintorína.

	Rekonštrukcia a revitalizácia areálu cintorína v časti Železník. Rekonštrukcia a revitalizácia areálu cintorína v časti Červeňany.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rozšírenie a dostavba vodovodu v časti staré Červeňany. Rekonštrukcia vodovodnej siete v obci Sirk, Červeňany a Železník. Pasportizácia a rekonštrukcia studní v k.ú. Sirk. Rozšírenie akumulácie pitnej vody.
Opatrenie 3.5 Aktivity	Výstavba rozvodnej siete plynu. Výstavba rozvodnej siete plynu.
Opatrenie 3.6 Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete. Dostavba a rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete. Dostavba a rekonštrukcia trafostaníc.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok. Revitalizácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4	Modernizácia obecného zberného dvora a výstavba kompostoviska.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kompostoviska v priestore za bývalým PD (do 100 ton). Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor (triediaca linka).
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba kanalizačnej siete v časti starý Sirk. Výstavba kanalizačnej siete v časti Červeňany. Výstavba kanalizačnej siete v časti Železník. Výstavba spoločnej ČOV.
Opatrenie 4.6	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Aktivity Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.
Prezentácia a šírenie osvedy v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.

Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protizáplavových opatrení na rieke Východný Turiec a miestnych tokoch.
Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody z okolitých poľnohospodárskych pozemkov.

Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Spevnenie koryta potokov a rieky Východný Turiec v intraviláne obce.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3.1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Realizácia protierózných opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizovať technické opatrenia, prípadne úplne odstrániť erózne procesy na toku Východný Turiec a na jeho prítokoch.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia oddychových zón.
Výstavba obecných parkov.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Výstavba domova sociálnych služieb.
Majetkoprávne vysporiadanie budovy bývalého VDI Sirk.
Zriadenie zariadenia sociálnych služieb v budove VDI Sirk.
Výstavba „Dobšinského senior centra“.
Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Elektronický strážca – GPS monitoring.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivity Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.
Podpora mladých rodín s deťmi.

Opatrenie 6.1.3 Marginalizované skupiny.
Aktivity Rekonštrukcia objektu „slobodárne“ – zníženie energetickej náročnosti a rekonštrukcia elektrických rozvodov.
Rekonštrukcia interiérov budovy, inštalácia a modernizácia vykurovacieho systému a zdrojov tepla.
Zriadenie komunitného centra.
Výstavba nízkoštandardných bytov 4 x 6 b.j..

Opatrenie 6.1.4 Nájomná bytová výstavba.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba štandardných nájomných bytov 4 x 6 b.j..

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.
- Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita Rekonštrukcia strechy zdravotného strediska.
Rekonštrukcia a modernizácia zdravotného strediska – zníženie energetickej náročnosti.
Dostavba priestorov pre ďalšie ambulancie.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita Finančné a personálne zabezpečenie.
- Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.
- Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 7.1.1 Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivita Modernizácia vybavenia MŠ.
Revitalizácia areálu materskej školy.
Rekonštrukcia a modernizácia budovy materskej školy – zníženie energetickej náročnosti.
Modernizácia zdrojov tepla MŠ.
Dostavba kapacít MŠ v obci Sirk.
- Opatrenie 7.1.2 Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivita Modernizácia vybavenia ZŠ.
Revitalizácia areálu základnej školy.
Dostavba kapacít základnej školy – nadstavba/prístavba.
Rekonštrukcia a modernizácia budovy školskej jedálne – zníženie energetickej náročnosti.
Rekonštrukcia strechy budovy školskej jedálne.
Modernizácia vybavenia školskej jedálne.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 7.2.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a modernizácia futbalového ihriska.
Modernizácia a dostavba príslušenstva futbalového ihriska – šatne, sociálne zariadenia, klubové priestory, tribúna.
Výstavba športových ihrísk – plážový futbal a volejbal.
Výstavba detských ihrísk v obci Sirk.
Dostavba malých športových ihrísk a detských ihrísk v časti Železník.
Dostavba malých športových ihrísk a detských ihrísk v časti Červeňany.

Výstavba work – out ihrísk.
Rekultivácia pozemkov pod futbalovým ihriskom.
Výstavba prírodného klziska v priestore bývalých garáží.

Opatrenie 7.2.2 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivity Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia a modernizácia domu kultúry v obci Sirk – zníženie energetickej náročnosti.
Rekonštrukcia strechy budovy domu kultúry.
Rekonštrukcia objektu starého kina v pamiatkovej zóne Železník – Ladislava.
Obstaranie zariadenia kultúrneho domu.
Zriadenie obecnej knižnice.

Opatrenie 8.1.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.
Aktivity Rekonštrukcia objektu starej hasičskej zbrojnice na Železníku.
Zriadenie múzea baníctva v objekte starej hasičskej zbrojnice.
Rekonštrukcia objektu Vysokej pece v časti Červeňany.
Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky – husitský kostol a zriadenie pamätnej izby.
Revitalizácia areálu husitského kostola.
Rekonštrukcia banských budov v časti Železník – Ladislavova.

Opatrenie 8.1.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity Podpora kultúrnych podujatí.
Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Pribežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.
Aktivita	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce. Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba turistických náučných chodníkov (technické pamiatky, história).

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 10.1.1	Rekonštrukcia verejných budov.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a zateplenie budovy OcÚ. Rekonštrukcia obecného rozhlasu a výstavba v „Osade“. Rekonštrukcia budovy poštového strediska – zníženie energetickej náročnosti.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.
Aktivita	Rekonštrukcia a dostavba objektu hasičskej zbrojnice v obci Sirk. Modernizácia vybavenia hasičskej zbrojnice. Zriadenie kamerového systému v centrálnej zóne obce Sirk. Zriadenie kamerového systému na miestnych cintorínoch. Zriadenie kamerového systému v priestore MŠ a ZŠ. Zriadenie kamerového systému pri domoch kultúry. Zriadenie kamerového systému na futbalovom ihrisku. Zriadenie kamerového systému v časti Červeňany. Zriadenie kamerového systému v časti Železník. Podpora zriadenia obvodného oddelenia PZ.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.

Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivita Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.
Zriadenie voľnej WiFi zóny v centre obce a skvalitnenie internetového pripojenia.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivita Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	2
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	3
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	200

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5

		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2,5 mil.
Opatrenie 1.2.2	Podpora rozvoja lokalít výroby.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	100
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	30
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,5 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Sirk	0	100 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	obec Sirk	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Sirk	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Sirk	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Sirk	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Sirk	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Sirk	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Sirk	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Sirk	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Sirk	0	2500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Sirk	0	100
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Sirk	0	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Sirk	0	7

					Sirk		
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Sirk	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Sirk	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Sirk	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných a novovybudovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Sirk	0	6
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Sirk	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Sirk	0	5
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Sirk	0	100
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Sirk	0	200
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Sirk	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Sirk	0	1
Opatrenie 3.3	Rozšírenie kapacity a revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Sirk	0	4000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Sirk	0	500
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Sirk	95	99
		Dĺžka zrekonštruovanej / vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Sirk	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
Opatrenie 3.5	Výstavba rozvodnej siete plynu.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Sirk	0	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Sirk	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Sirk	0	50
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Sirk	0	35
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Sirk	0	15
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Sirk	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Sirk	0	9
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Sirk	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Sirk	0	36
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Sirk	0	2000
Opatrenie 4.4	Modernizácia obecného zberného dvora a výstavba kompostoviska.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Sirk	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Sirk	0	1
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej	Dĺžka novovybudovanej splaškovej	výsledok	km	obec	0	10

	kanalizačnej siete.	kanalizácie			Sirk		
Opatrenie 4.6	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Sirk	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Sirk	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Sirk	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Sirk	0	3
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádí	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Sirk	0	3
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Sirk	0	20

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Sirk	0	20

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Sirk	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1170
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Sirk	0	300
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Sirk	0	7000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Sirk	0	300

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná	Inform.	Vých.	Cieľová
-----------	-------	----------------------	-----	-------	---------	-------	---------

				jednotka	zdroj	hodnota	hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	30
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	1
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Sirk	0	0
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	200
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	50

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Sirk	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Sirk	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	1170

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Sirk	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Sirk	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Sirk	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Sirk	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Sirk	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Sirk	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Sirk	0	150
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Sirk	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	21
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Sirk	0	300
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Sirk	0	450
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	216

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Sirk	0	10
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Sirk	0	25
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	200
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Sirk	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Sirk	0	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Sirk	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Sirk	0	600
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Sirk	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Sirk	0	1170
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Sirk	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Sirk	0	15

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Sirk	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Sirk	0	1500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Sirk	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Sirk	0	2500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Sirk	0	500
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Sirk	0	2500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Sirk	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
-----------	-------	----------------------	-----	----------------	---------------	---------------	-----------------

Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Sirk	1900	2500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Sirk	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Sirk	0	2500

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Sirk	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Sirk	0	2500
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Sirk	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Sirk	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Sirk	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Sirk	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Sirk	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Sirk	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Sirk	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Sirk	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Sirk	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Rekonštrukcia verejných budov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Sirk	0	5
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Sirk	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Sirk	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m²	obec Sirk	0	500

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Sirk	0	15
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Sirk	0	40
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Sirk	0	70

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Sirk	10	20

		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Sirk	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Sirk	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Sirk	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Sirk	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Sirk	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Sirk	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Sirk	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Sirk	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Sirk	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Sirk	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Sirk	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Sirk	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Sirk	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Sirk	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Sirk	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Sirk	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Sirk	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk
2016 - 2025**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE SIRK

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Sirk. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Sirk, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Sirk, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Sirk na roky 2016 - 2025.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Sirk

Implementácia PHRSR obce Sirk sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Sirk je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Sirk. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Sirk budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Sirk.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad

ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2016 - 2025 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Sirk je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Sirk. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Sirk vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Sirk (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Sirk). V súvislosti s implementáciou

PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Sirk. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Sirk a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Sirk. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Sirk na roky 2016 - 2025. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2016 - 2025) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Sirk najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Sirk. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Sirk pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Sirk. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2025. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Sirk, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2016 - 2025
--

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Sirk.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
8.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

			subjekty			príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba obecnej tržnice v obci Sirk.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	2 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1 500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.	100	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

			iné grantové schémy			
Opatrenie 1.2.2	Podpora rozvoja lokalít výroby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozvoj výrobných plôch v rámci existujúcich priestorov bez zmeny funkčného využitia.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba priestorov pre prevádzku ekologickej výroby.	2 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obnova technológií v podnikoch.	1 500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu materskej a základnej školy.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovy domov kultúry Sirk a Železník.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Opatrenie 1.2.2										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										

Opatrenie 1.4.1									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický záměr						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Sirk. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v obci Sirk.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v časti Železník.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a dostavba miestnych komunikácií v časti Červeňany.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia oporných múrov pozdĺž komunikácií vo vlastníctve obce.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia povrchu vozovky štátnej cesty III. tr..	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Výstavba cyklotrasy s prepojením na obce Ratková a okolie.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Výstavba parkoviska pre potreby futbalového ihriska – 15 p.m. + autobus.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a dostavba parkoviska pri domoch kultúry.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a dostavba parkoviska pre potreby cintorínov – Sirk, Železník, Červeňany.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty III.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba chodníkov v časti Starý Sirk.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v časti Železník.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v časti Červeňany.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia chodníkov v obci Sirk.	70	rozpočet obce,	verejný	vysoký	obec Sirk

			ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	sektor		
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostenia cez rieku Východný Turiec.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia premostenia cez miestne toky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia prechodov pre chodcov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Osadenie osvetlenia prechodov pre chodcov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Osadenie spomaľovačov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Geodetické zameranie ciest.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci

	Výstavba plôch IBV.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v obci Sirk – zníženie energetickej náročnosti a intenzifikácia osvetľovacích bodov.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v časti Železník – zníženie energetickej náročnosti a intenzifikácia osvetľovacích bodov.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v časti Červeňany – zníženie energetickej náročnosti a intenzifikácia osvetľovacích bodov.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Rekonštrukcia a revitalizácia areálu cintorína v obci Sirk.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba oplotenia obecného cintorína.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba urnovej steny v areáli cintorína.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a revitalizácia areálu cintorína v časti Železník.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a revitalizácia areálu cintorína v časti Červeňany.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
	Rozšírenie a dostavba vodovodu v časti staré Červeňany.	100	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
	Rekonštrukcia vodovodnej siete v obci Sirk, Červeňany a Železník.	500	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
	Pasportizácia a rekonštrukcia studní v k.ú. Sirk.	10	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
	Rozšírenie akumulácie pitnej vody.	200	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
Opatrenie 3.5	Výstavba rozvodnej siete plynu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba rozvodnej siete plynu.	podľa potreby	rozpočet SPP, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP, a.s.
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia elektrickej rozvodnej siete.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.
	Dostavba a rekonštrukcia trafostaníc.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Cieľ 3										

Opatrenie 3.1									
Opatrenie 3.2									
Opatrenie 3.3									
Opatrenie 3.4									
Opatrenie 3.5									
Opatrenie 3.6									

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
	Zabezpečenie zberného kontajneru.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicke motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Sirk
	Revitalizácia čiernych skládok.	50	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 4.4	Výstavba obecného zberného dvora a výstavba kompostoviska.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Dostavba kompostoviska v priestore za bývalým PD (do 100 ton).	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vliečka, štiepkovač).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor (triediacia linka).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	VVS, a.s.,	verejný	vysoký	VVS, a.s.,

			rozpočet obce, ŠF EÚ,	sektor		obec Sirk
	Výstavba kanalizačnej siete v časti starý Sirk.	700	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
	Výstavba kanalizačnej siete v časti Červeňany.	500	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
	Výstavba kanalizačnej siete v časti Železník.	600	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
	Výstavba spoločnej ČOV.	600	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
Opatrenie 4.6	Dostavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.6										
Opatrenie 4.7										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Sirk

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Sirk
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na rieke Východný Turiec a miestnych tokoch.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery,	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

			iné grantové schémy			
	Revitalizácia odvodňovacích rigolov povrchovej vody z okolitých poľnohospodárskych pozemkov.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Sirk
	Spevnenie koryta potokov a rieky Východný Turiec v intraviláne obce.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Sirk

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protierózných opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Realizovať technické opatrenia, prípadne úplne odstrániť erózne procesy na toku Východný Turiec a na jeho prítokoch.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Revitalizácia oddychových zón.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba obecných parkov.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										

Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba domova sociálnych služieb.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Majetkoprávne vysporiadanie budovy bývalého VDI Sirk.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie zariadenia sociálnych služieb v budove VDI Sirk.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba „Dobšinského senior centra“.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Elektronický strážca – GPS monitoring.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Sirk
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Podpora mladých rodín s deťmi.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu „slobodárne“ – zníženie energetickej náročnosti a rekonštrukcia elektrických rozvodov.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia interiérov budovy, inštalácia a modernizácia vykurovacieho systému a zdrojov tepla.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie komunitného centra.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba nízkoštandardných bytov 4 x 6 b.j..	1 800	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Výstavba štandardných nájomných bytov 4 x 6 b.j..	2 400	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Sirk
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia strechy zdravotného strediska.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia zdravotného strediska – zníženie energetickej náročnosti.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Dostavba priestorov pre ďalšie ambulancie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Sirk
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Opatrenie 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Revitalizácia areálu materskej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia budovy materskej školy – zníženie energetickej náročnosti.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Modernizácia zdrojov tepla MŠ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Dostavba kapacít MŠ v obci Sirk.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia ZŠ.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Revitalizácia areálu základnej školy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Dostavba kapacít základnej školy – nadstavba/prístavba.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia budovy školskej jedálne – zníženie energetickej náročnosti.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia strechy budovy školskej jedálne.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Modernizácia vybavenia školskej jedálne.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia futbalového ihriska.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Modernizácia a dostavba príslušenstva futbalového ihriska – šatne, sociálne zariadenia, klubové priestory, tribúna.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba športových ihrísk – plážový futbal a volejbal.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba detských ihrísk v obci Sirk.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Dostavba malých športových ihrísk a detských ihrísk v časti Železník.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Dostavba malých športových ihrísk a detských ihrísk v časti Červeňany.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba work – out ihrísk.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekultivácia pozemkov pod futbalovým ihriskom.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Výstavba prírodného klziska v priestore bývalých garáží.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské	verejný, tretí sektor	stredný	obec Sirk

						subjekty				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Rekonštrukcia a modernizácia domu kultúry v obci Sirk – zníženie energetickej náročnosti.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia strechy budovy domu kultúry.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia objektu starého kina v pamiatkovej zóne Železník – Ladislava.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Obstaranie zariadenia kultúrneho domu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie obecnej knižnice.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok a historických stavieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia objektu starej hasičskej zbrojnice na Železníku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie múzea baníctva v objekte starej hasičskej zbrojnice.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia objektu Vysokej pece v časti Červeňany.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky – husitský kostol a zriadenie pamätnej izby.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Revitalizácia areálu husitského kostola.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia banských budov v časti Železník – Ladislavova.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Sirk

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Sirk

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Sirk
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2 Rekreačno- relaxačné zázemie obce.						
Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk
	Dostavba turistických náučných chodníkov (technické pamiatky, história).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	obec Sirk

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.						
Opatrenie 9.3.1 Uzávrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Sirk
Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Sirk

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1. Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci						
Opatrenie 10.1.1 Rekonštrukcia verejných budov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Rekonštrukcia a zateplenie budovy OcÚ.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	obec Sirk
	Rekonštrukcia obecného rozhlasu a výstavba	50	rozpočet obce,	verejný	vyšoký	obec Sirk

	v „Osade“.		ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	sektor		
	Rekonštrukcia budovy poštového strediska – zníženie energetickej náročnosti.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.				
Opatrenie 10.2.1		Bezpečnosť.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba objektu hasičskej zbrojnice v obci Sirk.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Sirk
	Modernizácia vybavenia hasičskej zbrojnice.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie kamerového systému v centrálnej zóne obce Sirk.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie kamerového systému na miestnych cintorínoch.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie kamerového systému v priestore MŠ a ZŠ.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie kamerového systému pri domoch kultúry.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie kamerového systému na futbalovom ihrisku.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie kamerového systému v časti Červeňany.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie kamerového systému v časti Železník.	10	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Sirk
	Podpora zriadenia obvodného oddelenia PZ.	podľa potreby	MVSR	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Sirk, MVSR

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Sirk
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Sirk
	Zriadenie voľnej WiFi zóny v centre obce a skvalitnenie internetového pripojenia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Sirk

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Sirk
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Sirk
2016 - 2025**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
I. Hospodárska politika	468,2	1568,5	2132,2	2170,5	1853,2	753,0	49,2	11,0	0,1	0,1	9006,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,0	940,3	1440,3	1440,3	1440,3	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5761,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	248,1	248,1	248,1	248,1	10,9	10,9	10,9	10,9	0,0	0,0	1036,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	80,0	160,5	364,3	364,3	284,3	203,8	0,0	0,0	0,0	0,0	1457,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	2,6	2,6	0,1	38,4	38,4	38,4	38,4	0,1	0,1	0,1	159,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	137,5	213,0	75,5	75,5	75,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	577,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0
II. Sociálna politika	655,1	655,1	1230,1	2021,4	1541,4	1541,4	966,4	175,1	0,1	0,1	8786,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,0	0,0	575,0	1176,3	1351,3	1351,3	776,3	175,0	0,0	0,0	5405,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	442,5	442,5	442,5	632,5	190,0	190,0	190,0	0,0	0,0	0,0	2530,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	212,6	212,6	212,6	212,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	851,0
III. Environmentálna politika	938,8	1166,8	1192,3	1192,3	253,6	76,3	50,8	0,0	0,0	0,0	4871,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	938,8	938,8	964,3	964,3	25,5	25,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3857,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,0	228,1	228,1	228,1	228,1	50,8	50,8	0,0	0,0	0,0	1014,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	3 610	2 347	1 760	587	587	0	0	1 264	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	2 000	1 000	750	250	250	0	0	1 000	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	151	151	113	38	30	0	8	0	0

Spolu	5 761,00	3 498	2 623	874	867	0	8	2 264	0
-------	----------	-------	-------	-----	-----	---	---	-------	---

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	940,25	624	468	156	154	0	2	316	0
2018	1440,25	874	656	219	217	0	2	566	0
2019	1440,25	874	656	219	217	0	2	566	0
2020	1440,25	874	656	219	217	0	2	566	0
2021	500,00	250	188	63	63	0	0	250	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5761,00	3498	2623	874	867	0	8	2264	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	385	385	289	96	77	0	19	0	0
Opatrenie 2.1.3	82	82	62	21	16	0	4	0	0
Opatrenie 2.1.4	87	87	65	22	17	0	4	0	0
Opatrenie 2.1.5	442	442	332	111	88	0	22	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.2.1	40	40	30	10	8	0	2	0	0
Spolu	1 036,00	1 036	777	259	207	0	52	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2016	248,13	248	186	62	50	0	12	0	0
2017	248,13	248	186	62	50	0	12	0	0
2018	248,13	248	186	62	50	0	12	0	0
2019	248,13	248	186	62	50	0	12	0	0
2020	10,88	11	8	3	2	0	1	0	0
2021	10,88	11	8	3	2	0	1	0	0
2022	10,88	11	8	3	2	0	1	0	0
2023	10,88	11	8	3	2	0	1	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1036,00	1036	777	259	207	0	52	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	320	320	240	80	64	0	16	0	0
Opatrenie 3.3	322	322	242	81	64	0	16	0	0
Opatrenie 3.4	815	815	611	204	163	0	41	0	0
Spolu	1 457,00	1 457	1 093	364	291	0	73	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2016	80,00	80	60	20	16	0	4	0	0
2017	160,50	161	120	40	32	0	8	0	0
2018	364,25	364	273	91	73	0	18	0	0
2019	364,25	364	273	91	73	0	18	0	0
2020	284,25	284	213	71	57	0	14	0	0
2021	203,75	204	153	51	41	0	10	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1457,00	1457	1093	364	291	0	73	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 4.4	1 305	1 305	979	326	261	0	65	0	0
Opatrenie 4.5	2 400	2 400	1 800	600	480	0	120	0	0
Opatrenie 4.6	102	102	77	26	20	0	5	0	0
Spolu	3 857,00	3 857	2 893	964	771	0	193	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	938,75	939	704	235	188	0	47	0	0

2017	938,75	939	704	235	188	0	47	0	0
2018	964,25	964	723	241	193	0	48	0	0
2019	964,25	964	723	241	193	0	48	0	0
2020	25,50	26	19	6	5	0	1	0	0
2021	25,50	26	19	6	5	0	1	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3857,00	3857	2893	964	771	0	193	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	455	455	341	114	91	0	23	0	0
Opatrenie 5.2.3	102	102	77	26	20	0	5	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	152	152	114	38	30	0	8	0	0
Opatrenie 5.4.2	305	305	229	76	61	0	15	0	0
Spolu	1 014,00	1 014	761	254	203	0	51	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	228,08	228	171	57	46	0	11	0	0
2018	228,08	228	171	57	46	0	11	0	0
2019	228,08	228	171	57	46	0	11	0	0
2020	228,08	228	171	57	46	0	11	0	0
2021	50,83	51	38	13	10	0	3	0	0
2022	50,83	51	38	13	10	0	3	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1014,00	1014	761	254	203	0	51	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)					
Ciele	Oprávnené náklady	Verejné zdroje			Súkromné zdroje
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje	
					EIB

	spolu	zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	700,00	700	525	175	140	0	35	0	0
Opatrenie 6.1.2	100,00	100	75	25	20	0	5	0	0
Opatrenie 6.1.3	2 200,00	2 200	1 650	550	440	0	110	0	0
Opatrenie 6.1.4	2 405,00	2 405	1 804	601	481	0	120	0	0
Spolu	5 405,00	5 405	4 054	1 351	1 081	0	270	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	575,00	575	431	144	115	0	29	0	0
2019	1176,25	1176	882	294	235	0	59	0	0
2020	1351,25	1351	1013	338	270	0	68	0	0
2021	1351,25	1351	1013	338	270	0	68	0	0
2022	776,25	776	582	194	155	0	39	0	0
2023	175,00	175	131	44	35	0	9	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5405,00	5405	4054	1351	1081	0	270	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	720	720	540	180	144	0	36	0	0
Opatrenie 7.1.2	1 050	1 050	788	263	210	0	53	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	760	760	570	190	152	0	38	0	0
Spolu	2 530,00	2 530	1 898	633	506	0	127	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	442,50	443	332	111	89	0	22	0	0
2017	442,50	443	332	111	89	0	22	0	0
2018	442,50	443	332	111	89	0	22	0	0
2019	632,50	633	474	158	127	0	32	0	0
2020	190,00	190	143	48	38	0	10	0	0
2021	190,00	190	143	48	38	0	10	0	0
2022	190,00	190	143	48	38	0	10	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2530,00	2530	1898	633	506	0	127	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	800	800	600	200	160	0	40	0	0
Opatrenie 8.1.3	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	851,00	851	638	214	170	0	44	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	212,60	213	159	53	43	0	11	0	0
2017	212,60	213	159	53	43	0	11	0	0
2018	212,60	213	159	53	43	0	11	0	0
2019	212,60	213	159	53	43	0	11	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0

Spolu	851,00	851	638	214	170	0	44	0	0
-------	--------	-----	-----	-----	-----	---	----	---	---

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	5	5	0	5	0	0	5	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	153	153	115	38	31	0	8	0	0

Spolu	159,00	159	115	44	31	0	14	0	0
-------	--------	-----	-----	----	----	---	----	---	---

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	2,60	3	0	3	0	0	3	0	0
2017	2,60	3	0	3	0	0	3	0	0
2018	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	38,35	38	29	10	8	0	2	0	0
2020	38,35	38	29	10	8	0	2	0	0
2021	38,35	38	29	10	8	0	2	0	0
2022	38,35	38	29	10	8	0	2	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	159,00	159	115	44	31	0	14	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	302	302	227	76	60	0	15	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	275	275	206	69	55	0	14	0	0
Spolu	577.00	577	433	144	115	0	29	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	137,50	138	103	34	28	0	7	0	0
2017	213,00	213	160	53	43	0	11	0	0
2018	75,50	76	57	19	15	0	4	0	0
2019	75,50	76	57	19	15	0	4	0	0
2020	75,50	76	57	19	15	0	4	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	577,00	577	433	144	115	0	29	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	8	8	6	2	2	0	0	0	0
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	12,00	12	9	3	2	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2020	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	12,00	12	9	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy
Celkové oprávnené výdavky

Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	85,0 %	15,0 %	0,0 %
			100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	85,0 %	10,0 %	5,0 %
			100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	85,0 %	10,0 %	5,0 %
			100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPĚVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	85,0 %	10,0 %	5,0 %
			100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
EFRR / ESF / KF	85,0 %	5,0 %	10,0 %
			100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.
- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;

- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorit politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14:

verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov; MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
Pôdohospodársku platobnú agentúru,
Národnú sieť rozvoja vidieka
sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3: poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a

fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

– podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),

- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Sirk je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Sirk bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... VZN/UMZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS BBSK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
7. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Sirk.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVA, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74

34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.mineraly.sk/files/hor/spras.htm>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. POH Sirk 2011 – 2015
64. ŠÚ SR, DataCubes
65. <https://sk.wikipedia.org/>
66. ORSR
67. <http://www.soprs.sk/>
68. <http://www.geology.sk/>
69. <http://www.sirk.ocu.sk/sk>

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Sirk
Programovacie obdobie 2016 - 2025
2015**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224